

Årsmelding 2018

BANKSJEFEN HAR ORDET	side	4
NØKKELTAL	side	6
ÅRSMELDING FRÅ STYRET	side	7
Generelt	side	7
Strategiplan 2017–2020	side	7
Eigarstyring og selskapsleiing	side	7
Utvikling i norsk og internasjonal økonomi 2018	side	7
Global utvikling	side	7
Norsk økonomi	side	8
Sparebankane i Noreg	side	9
Lokalt næringsliv 2018	side	9
Landbruk	side	9
Bygg, anlegg og entreprenørar	side	10
Varehandel	side	11
Transport	side	11
Reiseliv	side	11
Industri	side	12
Samfunnsengasjement	side	12
Aktivitet gjennom året	side	13
Rekneskapen	side	16
Framleis drift	side	16
Resultatrekneskapen	side	16
Forslag til disponering av overskot	side	16
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	side	16
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	side	16
Driftskostnader	side	16
Balansen	side	16
Forvaltningskapitalen	side	16
Utlån og garantiar	side	16
Verdsetjing av utlån	side	17
Misleghald og tapsutsette engasjement	side	17
Innskot	side	17
Verdipapir	side	17
Eigenkapital og kapitaldekning	side	17
Innskot målt mot utlån	side	17
Funding elles	side	18
Internkontroll og risikostyring	side	18
Generelt	side	18
Pilar II og CRD-IV	side	18
Operasjonell risiko	side	18
Kredittrisiko	side	18
Valutarisiko	side	18
Rente-/kursrisiko	side	19
Likviditetsrisiko	side	19
Strategisk risiko	side	19
Tilsette	side	19
Personalet	side	19
Likestilling	side	19
Arbeidsmiljø	side	19
Diskriminering	side	20
Energi- og klimarekneskap 2018	side	20
Sparebank 1 Gruppen og Banksamarbeidet	side	23
Om Sparebank 1 Gruppen	side	23
Om Banksamarbeidet DA	side	23
Fremtind forsikring	side	24
Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	side	25
Lom og Skjåk Sparebanks Næringslivsfond	side	26
Framtida	side	26
Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette	side	26
RESULTATREGNSKAP	side	27
BALANSE	side	28
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	side	29
NOTER	side	30
REVISORS BERETNING	side	56
ERKLÆRING FRÅ STYRET	side	58
GENERALFORSAMLING OG TILLITSVALDE PR. 31.12.2018	side	60
HISTORISK REKNESKAP 1874 - 2018	side	62

2018 har vore eit godt og aktivt år i SpareBank 1 Lom og Skjåk. Banken har gjennom mange år hatt ei god utvikling, og alle tilsette har søkeljos på å oppretthalde den gode utviklinga. Vi må saman sikre ei god resultatutvikling, slik at lokalbanken kan vera sjølvstendig i framtida. Kundar, marknad og ramevilkår endrar seg stadig raskare, og dette krev at vi internt i banken må gjera dei endringane som skal til for å møte desse krava.

Vi legg vekt på at det vi gjer, sikrar gode kundeopplevingar, og at kundane sjølve må få velja korleis dei vil bruke banken. Dette gjer vi gjennom å leggje til rette både for gode digitale løysingar og for fysiske møteplassar. Dette gjeld både personkundar og bedriftskundar, unge og eldre kundar, kundar i vår primærmarknad i Nord-Gudbrandsdalen og fjernkundane våre. Vi er opptekne av gode møteplassar for å sikre og utvikle nettverksbygging i norddalen. Dette gjennom å arrangere møte sjølve, og delta saman med andre aktørar, gjerne på tvers av bransjar. Det er viktig for oss å ha eit godt samarbeid

med både næringsliv og lag og organisasjonar. I banken er vi opptekne av at vi som bur og driv næring i norddalen, er stolte over det vi har å tilby og alt vi lykkast med. Det er mange flinke folk i norddalen, og vi må vera rause og unne kvarandre å lykkast. Vi må heie på kvarandre, og det ønskjer vi å vise gjennom vår omdømmekampanje «oss banka for norddalen», #jælmabegeistra. Vi må skape stoltheit – vidareutvikle oss saman, for vi er heilt avhengige av kvarandre for å lykkast. Vi vil òg byggje vidare på #Fjellbanken for å synleggjera verdiane våre og kva vi står for.

Vi har i 2018 hatt ei ny runde i vår omdømmekampanje «oss banka for norddalen» #jælmabegeistra. I denne runden har vi teke utgangspunkt i tre lærlingar og lærlingbedrifter i norddalen. Dette med bakgrunn i at vi i fleire år har hatt eit godt samarbeid med Brimikjøken og Opplæringskontoret for Gudbrandsdalen. Det er viktig med god rekruttering for alle bedrifter i norddalen, og da er det viktig med stort mangfald og ulik kompetanse. Banken har òg eit tett samarbeid med Ungt Entreprenørskap og skulane i norddalen, og dette danner eit godt grunnlag og auka forståing for økonomi blant dei unge.

SpareBank 1 Lom og Skjåk er nå godkjend som lærlingbedrift innanfor både kontor- og administrasjonsfaget og IKT-faget. Vi vil søkje etter lærlingar vinteren 2019, og dette blir spennande. Vi er sikre på at dette vil gje oss eit lyft, og det vil tilføre oss energi og ny kompetanse. Vi blir da fyrste banken med lærlingar, og det gler vi oss til og er stolte over!

Ved utgangen av 2018 er det 54 tilsette i SpareBank 1 Lom og Skjåk, og vi har i 2018 òg rekruttert fleire nytilsette med god og variert utdanning og kompetanse. Vi har dei siste åra brukt tid på kompetanseheving, opplæring og autorisasjonar. Banken har i dag ei god samansetjing av kjøn, alder, erfaring og bakgrunn, noko som er viktig for å kunne sikre god organisasjonsutvikling og gjennom dette kunne tilpasse oss dei endringane som skjer rundt oss i marknaden og samfunnet.

SpareBank 1 Lom og Skjåk har primærområdet sitt i fem av seks norddalskommunar: Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre. I dette området bur det ca. 13 000 innbyggjarar. Vi har fullservice-

kontor i Skjåk, Lom, Vågå og på Dombås, og meiner det òg i tida framover vil vera viktig for den lokale sparebanken å ha kontor i lokalmarknaden. Bankkunden ønskjer å kunne velja og ha kontakt med banken ved fysisk kontakt, pr. telefon eller digitalt. Det er kunden sitt val, og vi må leggje til rette for at dette fungerer optimalt i alle kanalar. Vi har òg i 2018 hatt god tilgang av nye kundar, både i vårt primærområde og elles i landet. Halve utlånsporteføljen til banken kjem frå kundar utanfor primærområdet, og dette har vore strategien til banken frå tidleg på 1980-talet. Vi vil òg vera avhengige av fjernmarknaden for å sikre naudsynt vekst.

Vi ønskjer å støtte opp om lokalsamfunnet og bidra til finansiering av arbeidsplassar slik at det i tida framover òg skal vere attraktivt å bu i Nord-Gudbrandsdalen. Det er mange flinke og dyktige bedriftseigarar og drivarar i norddalen, innan mange ulike bransjar. SpareBank 1 Lom og Skjåk er ein viktig samfunnsaktør, og vi vil sikre eit godt samarbeid og bidra til positiv utvikling i området. Banken må ha god resultatutvikling for å kunne vera ein god lokal bidragsytar og samarbeidspartnar i framtida.

SpareBank 1 Lom og Skjåk har i to rundar delt ut talentstipend, og vil frå 2019 òg dele ut næringspris. Dette vil vera årlege tildelingar, og banken ønskjer gjennom dette å synleggjera alle dei flinke ungdommane vi har i norddalen og påskjønne bedrifter i primærmarknaden.

SpareBank 1 Lom og Skjåk legg fram eit godt årsresultat for 2018, med eit overskot etter tap og skatt på 74,83 mill. kroner. Den underliggende drifta har vore god. Det har i 2018 òg vore høge ekstraordinære inntekter, og vi har motteke høge utbytte. I 2018 hadde banken ein rentenetto på 1,84 %, og auka provisjonsinntekter. Banken kunne i 2018 attendeføre tidlegare tapsavsetjingar på til saman 4,6 mill. kroner.

Forvaltningskapitalen er ved utgangen av 2018 på 7,545 mrd. kroner inkl. lån overført til Sparebank 1 Boligkreditt og valutalån. Eigenkapitalen er 831,7 mill. kroner og utgjer 14,08 %.

Det gode resultatet i SpareBank 1 Lom og Skjåk i 2018 er skapt av alle dei tilsette i banken, og utan godt samarbeid og god innsats frå den enkelte, hadde dette ikkje vore mogleg. Takk til dykk alle for god innsats i 2018. Vi skal saman sikre god utvikling òg i tida som kjem!

Eg vil òg takke kundane, samarbeidspartnarane, styret og dei tillitsvalde for 2018 og ønskjer alle eit godt år i 2019.

Vår visjon: Din lokalbank – der du er!

Unni Strand
adm. banksjef

Tal i tusen kroner	2018	2017	2016	2015	2014
Forvaltningskapital	5 908 603	5 581 965	5 213 827	4 879 769	4 643 958
Overført til Boligkreditt (BK)	1 476 215	1 390 274	1 248 873	1 024 664	818 147
Garantiar for valutalån (VL) - pålydande	159 721	158 561	150 964	189 498	261 547
Forvaltningskapital inkl. BK og VL	7 544 539	7 130 799	6 613 664	6 093 931	5 723 652
Brutto utlån (til kunder)	5 119 952	4 641 105	4 494 645	4 114 448	3 910 871
Brutto utlån (til kunder) inkl. BK og VL	6 755 888	6 189 940	5 894 482	5 328 610	4 990 565
Innskot frå kunder	4 356 245	4 008 332	3 784 583	3 398 765	3 176 677
Resultat underliggjande drift eks. tap	56 756	56 882	63 538	50 210	47 045
Tap på utlån	-4 750	4 427	3 040	-1 420	10 710
Resultat underliggjande drift inkl. tap	61 506	52 456	60 498	51 630	36 335
Resultateffekt frå verdipapir	4 331	8 597	17 848	-2 832	15 520
Resultat før skatt	92 168	103 710	100 218	55 598	75 973
Resultat etter skatt	74 830	88 221	84 504	39 845	63 229
Eigenkapital	831 668	758 096	670 389	590 133	560 479
Rentenetto	1,84 %	1,95 %	2,09 %	1,98 %	1,91 %
Provisjon og gebyr i % av gj. forv.kapital	0,65 %	0,67 %	0,63 %	0,68 %	0,76 %
Driftskostnader i % av gj. forv.kapital	1,47 %	1,54 %	1,42 %	1,58 %	1,58 %
Driftskostnader i % av sum driftsinntekter, eks. verdipapir	50,60 %	45,72 %	45,77 %	57,15 %	49,65 %
Tap i % av brutto utlån	-0,09 %	0,10 %	0,07 %	-0,03 %	0,27 %
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,54 %	0,67 %	0,61 %	0,82 %	1,11 %
Misleghaldsprosent	0,08 %	0,52 %	0,32 %	1,07 %	1,72 %
Eigenkapitalandel i balanse	14,08 %	13,58 %	12,86 %	12,09 %	12,07 %
Eigenkapitalavkastning før skatt	11,50 %	14,43 %	15,88 %	9,67 %	14,24 %
Kapitaldekning	20,63 %	20,85 %	18,03 %	17,23 %	17,82 %
Kjernekapitaldekning	19,29 %	19,61 %	17,66 %	16,51 %	17,15 %
Rein kjernekapitaldekning	19,29 %	19,61 %	17,66 %	16,51 %	17,15 %
Rein kjernekapitaldekning, konsolidert	18,80 %				
Kapitaldekning, konsolidert	20,57 %				
Utlånsvekst (eks. tapsavsetningar)	10,32 %	2,92 %	9,24 %	5,21 %	14,14 %
Utlånsvekst inkl. BK og VL	9,14 %	5,01 %	10,62 %	7,18 %	9,89 %
Innskotsvekst	8,68 %	5,88 %	11,35 %	6,99 %	13,08 %
Innskot i % av utlån	85,08 %	86,63 %	84,20 %	82,61 %	81,23 %
Endring forvaltningskapital	5,85 %	7,06 %	6,85 %	5,08 %	10,90 %
Brutto utlån næring	41,90 %	39,47 %	40,75 %	41,58 %	41,13 %
Brutto utlån privat	58,10 %	60,53 %	59,25 %	58,42 %	58,87 %
Tal på tilsette	54	54	52	50	49
Tal på årsverk	53	53	50	48	47

Generelt

Banken vart stifta i 1873

Det er avgjerande at banken er ein kundeorientert, sjølvstendig og attraktiv sparebank med lokal forankring. Sparebank 1 Lom og Skjåk skal vera ein kostnadseffektiv bank og skal gjennom alliansen med SpareBank 1 Gruppen ta ut dei fordelane samarbeidet gjev på produkt, innkjøp, utvikling og kompetanse. Banken skal gjennom alliansen skaffe, selja og levere finansielle tenester og produkt og ta ut stordriftsfordelar i form av lågare kostnad og/eller høgare kvalitet slik at kundane får den beste rådgjevinga og dei beste tenestene til konkurransedyktige vilkår. Vi har hovudkontor i Lom og avdelingskontor i Bismo, Vågå og på Dombås.

Strategiplan 2017–2020

Styret vedtok i november 2016 strategiplan for perioden 2017–2020. Strategiplanen skal leggje føringar for dei strategiske vala til banken, prioriteringar og risikonivå i planperioden. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal utvikle seg frå ein tradisjonell lokalbank til ein moderne lokalbank med tradisjonar i 2020. Vi jobbar løpande med delstrategiar og handlingsplaner for det enkelte område i banken, og dette arbeidet vil halde fram til vi skal revidere strategiplanen i 2020.

SpareBank 1 Lom og Skjåk har gjennom mange år hatt ei solid og god drift, og det er viktig å oppretthalde dette. Både åtferda til kundane og marknaden generelt endrar seg stadig raskare, og dette må vi som bank ta innover oss. Vi må utvikle oss for å vera i forkant når det gjeld mobile og nettbaserte løysingar, men vi må òg vera gode rådgjevarar som er til stades for kundane når dei har behov for oss.

Rammevilkåra er i stadig endring, og dei regulatoriske krava frå styresmaktene blir stadig strengare. Dette vil i sum krevja meir av oss i tida framover, og det er viktig at vi løysar dette på ein god måte for å kunne sikre vidare utvikling av ein framtidsretta, robust og sjølvstendig bank.

Eigarstyring og selskapsleiing

SpareBank 1 Lom og Skjåk har utarbeidd eigne retningslinjer for eigarstyring og selskapsleiing. Retningslinjene skal sikre tillit til styret og leiing og leggje grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for banken, tilsette og andre interessentar. Styret evaluerte retningslinjene 25.10.2013, og gjorde ikkje vesentlege endringar.

Utvikling i norsk og internasjonal økonomi i 2018

Global utvikling

Etter eit positivt 2017 for økonomien i verda, baud 2018 på noko mindre vekst gjennom året og auka usikkerheit om utviklinga. Hjø handelspartnarane til Noreg vart den økonomiske veksten noko redusert, mellom anna som følgje av mindre positive impulsar frå penge- og finanspolitikken. Auka proteksjonisme og den uavklarte situasjonen rundt Brexit har vore nokre av faktorane som har bidrege til å auke uvissa om utsiktene.

I USA fortsette veksten å ta seg opp i fjor. Arbeidsløysa vart ytterlegare redusert frå eit lågt nivå historisk sett, inflasjonen fekk feste på eit høgare nivå enn tidlegare, og lønnsveksten auka noko. Framgangen har særleg vore understøtta av ein ekspansiv finanspolitikk. Som følgje av den høge aktiviteten i amerikansk økonomi heva derimot den amerikanske sentralbanken (FED) styringsrenta ved fire høve, til intervallet 2,25 %–2,5 %. Med det har FED heva renta ni gonger frå botnnivået, som vart halde uendra frå 2008 til 2015. I tillegg til eit høgare rentenivå strammar FED inn gjennom å skalere ned balansen, som auka betydeleg i etterkant av finanskrisen grunna verdipapirkjøpsprogrammet. Dette blir gjort ved ikkje fullt ut å reinvestere dei månadlege innbetalingane som følgje av renter og forfall på verdipapirbeholdninga.

I eurosona har veksten tidlegare teke seg opp etter at dei særskilte ekspansive pengepolitiske tiltaka omsider fekk effekt. I 2018 minka veksten noko att. Gjennom året har det særleg vore nokså stor uvisse knytt til Storbritannias utmelding av EU og budsjettsituasjonen i Italia. For fyrstnemnde var det ved utgangen av året ikkje endeleg avklart om dei vil få på plass ein avtale innan fristen, og aktuelle alternativ omfattar

framleis ny folkeavstemming, forlenging av fristen for utreiing osv. I Italia ønskte regjeringa å auke budsjettunderskotet for å stimulere til økonomisk vekst, men møtte motbør hjå EU-kommisjonen som følgje av den eksisterande gjeldsbyrda i landet. Mot slutten av året vart det oppnådd semje etter at underskotet vart redusert frå 2,4 % til 2,04 %.

På hausten annonserte den europeiske sentralbanken (ECB) at verdipapirkjøpsprogrammet gjekk mot slutten. Kjøpa vart halvert frå EUR 30 mrd. til EUR 15 mrd. per måned etter september, og programmet vart avslutta ved utgangen av året. I motsetning til FED vil ECB halde fram med å reinvestere renter og forfall fullt ut, noko som betyr at stimulansen frå sentralbanken blir oppretthalden. Styringsrenta vil ifølgje ECB bli endra tidligast hausten 2019.

BNP-veksten i dei framveksande økonomiane endar ifølgje IMF truleg på 4,7 % i 2018, uendra frå året før. Veksten er godt over takten i dei utvikla økonomiane, men det er store variasjonar mellom landa. Gjennom året har usikkerheita rundt global handel auka, etter at særleg USA har innteke ei meir proteksjonistisk haldning. «Handelskrigen» har i stor grad omhandla USA og Kina, som båe innførte auka importtoll i løpet av året. Trass i at det vart inngått avtale om «våpenkvile» mellom Donald Trump og Xi Jinping mot slutten av året, kan vi ikkje sjå bort frå ein fullskala handelskonflikt, noko som vil gje eit negativt bidrag til global handel og aktivitet.

Norsk økonomi

Norsk fastlandsøkonomi hadde ytterlegare oppgang i 2018. BNP-veksten for fastlands-Noreg endar ifølgje Norges Bank truleg på 2,4 %, ein oppgang på fire tidelar frå 2017. Året starta noko betre enn det slutta, etter at andre halvår mellom anna var prega av redusert jordbruksproduksjon etter ein tørr sommar, lågare oljepris og svakare vekstutsikter.

I arbeidsmarknaden betra situasjonen seg ytterlegare gjennom 2018. Sysselsetjinga auka og arbeidsløysa vart ytterlegare redusert. Inflasjonen steig betydeleg, særleg som følgje av auka elektrisitetsprisar. Føretaksinvesteringane auka også i fjor, og Norges Banks regionale nettverk ga uttrykk for god vekst i produksjonen og positive vekstutsikter. For fyrste gong sidan oljeprisfallet i 2014 bidrog investeringane innan petroleum positivt, medan bustadinvesteringane vart redusert etter ein periode med solid vekst. Veksten i bustadprisane har utvikla seg moderat gjennom året. Gjeldsveksten i hushaldningane vart redusert, men oversteig samla sett veksten i inntekt. Dermed steig gjeldsbyrda i hushaldningane vidare. Auka aktivitet i norsk økonomi, kapasitetsutnytting nær normalt nivå og inflasjon rundt målet var sentrale årsaker til at hovudstyret i Norges Bank vedtok å heve styringsrenta frå 0,50 % til 0,75 % i september. Dette var den fyrste rentehevinga sidan 2011. Hovudstyret har gjeve uttrykk for ein gradvis renteoppgang framover, men at dei ønskjer å gå forsiktig fram i rentefastsetjinga etter ein lang periode med låge renter.

Nye sedler. Foto frå fpol.no

På den pengepolitiske sida vart også inflasjonsmålet redusert frå 2,5 % til 2 %. Endringa vart gjort på bakgrunn av ei forventning om redusert innfasing av oljeinntekter i norsk økonomi samanlikna med føregåande år, og fører med seg at Noreg nå har same inflasjonsmål som dei fleste andre land vi kan samanlikne oss med.

For fyrste gong på fleire år bidrog finanspolitikken i ei kontraktiv retning i fjor. Det strukturelle, oljekorrigerte underskotet, som måler den underliggjande pengebruken av oljeinntektene, auka til om lag 221 milliardar kroner. Endringa innebar ein negativ budsjettimpuls inn i økonomien på 0,1 %, målt som del av trend-BNP for fastlands-Noreg (7,4 % samla sett). i forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskotet 2,6 % i 2018, fire tidelar lågare enn handlingsregelen.

Sparebankane i Noreg

Norske sparebankar er ei sterk, effektiv og veldreven næring. Den utgjer ein heilt naudsynt del av infrastrukturen og opererer i nært fellesskap med lokalsamfunna rundt seg. Kjennskap til lokalmarknaden og kompetansen til medarbeidarane gjev sparebankane eit konkurransefortrinn i marknaden. Talet på sparebankar i Noreg vart redusert frå 100 til 99 i 2018.

Lokalt næringsliv i 2018

For oss i SpareBank 1 Lom og Skjåk ser det ut til at det lokale næringslivet i all hovudsak går godt. Netto vekst på utlån til næringskundar vart på kr 398 mill. for 2018 inkl. lån til næringskundar overført til Boligkreditt, og det er ny rekord. Samla utlån til næringslivet er nå godt over kr 2,2 mrd. inkl. næringslån overført til Boligkreditt. Vi har heller ikkje tap av betydning på næringslån for 2018. Vi håpar at dette er eit godt barometer på stoda, og at det også er opplevd slik blant kundane våre. Vi har framleis god vekst i Lesja og Dovre, særleg innan landbrukssektoren.

Landbruk

Landbruket er ein av berebjelkane i det lokale næringslivet. 2018 vart for mange av kundane våre i landbruksnæringa prega av vêret.

Først var det unormalt varmt i ein lang periode, som skapte turke. Seinare på hausten kom det flaum i Ottadalen. SpareBank 1 Lom og Skjåk var tidleg på banen for å hjelpe dei som vart råka av turka. Vi introduserte «fôrlån» med låg rente og utan etableringskostnader. Det er ikkje så mange som har nytta seg av dette lånet, så vi håpar og har delvis erfart at dei fleste fekk bra avlingar likevel. For mange vart det ekstra lange dagar og mykje arbeid med vatning.

Eidefoss med strømrabatt og Sparebank 1 Lom og Skjåk lanserte gunstige lån til gardbrukarane i tørken.
Foto: Tom Erik Solstad/Fjuken

Konferansen «Kokken, bonden og reiselivet» i Lom 2018. Foto: Arve Danielsen

I løpet av dei siste ti åra er bruk som søker om produksjonstilskot i Lesja, Dovre, Vågå, Lom og Skjåk, betydeleg redusert, men vi har heldigvis registrert at investeringslysta i landbruket framleis er til stades i Nord-Gudbrandsdalen.

Også i 2018 er det bygd fleire driftsbygningar til storfe – for produksjon av både mjølk og kjøtt. Prisane på mjølkekvote ved både sal/kjøp og utleige/leige har auka ein god del dei siste åra. Det er framleis underdekning av storfekjøtt i marknaden, og det ser ut til å halda fram ei stund til, men kanskje ikkje så lenge som vi fyrst trudde. Vår generelle oppfatning er at det går i retning av færre bruk, men at det blir auka produksjon på dei bruka som held stand. Dette gjeld særleg i mjølkeproduksjon. Dette er ikkje noko spesielt fenomen for Nord-Gudbrandsdalen, men gjeld heile landet. I tillegg til storfeproduksjon er produksjon av sauekjøtt den største landbruksnæringa i Nord-Gudbrandsdalen. Her ser vi at det framleis er overproduksjon i marknaden.

I svineproduksjon er det også overproduksjon og låge prisar. Det er sett i verk tiltak for å redusere denne overproduksjonen, slik at svinebøndene igjen kan få bra oppgjør for slakta sine.

Bygg og anlegg

Bygg- og anleggsbransjen er avhengig av lokal aktivitet. Bygging av fritidsbustader, utbygging av vasskraft og offentlege infrastrukturprosjekt innanfor veg, vatn og avlaup har vore viktige bidragsytarar for bransjen i 2018. Det har til dømes vore betydeleg hyttebygging på Bjorli, ved Lemonsjøen og i Sjødalen. Vasskraftutbyggingane Nedre Otta og Rosten har gjeve store ringverknader, og gjort det mogleg for lokale verksemder å byggje opp kompetanse som kan nyttast i framtidige prosjekt.

Fleire etablerte verksemder, saman med landbruket, gjer også investeringar som gjev oppdrag til bygg- og anleggsbransjen. Alt i alt ser 2018 ut til å ha vore eit tilfredsstillande år.

Struktur mjølkebruk i Nord-Gudbrandsdalen (inkl. Sel)

1-16 årskyr	34%
17-25 årskyr	33%
26-50 årskyr	22%
51+ årskyr	11%

(Kjelde: Agri Analyse Rapport 17-3)

Varehandel

Varehandelen er i stor grad avhengig av turisttrafikken, og mange verksemder har store delar av omsetnaden i sommarsesongen. Reiselivet har hatt ei positiv utvikling dei siste åra, og dette gjev også positiv effekt i form av auka handel. Lom og Dovre utmerkar seg spesielt med ein omsetnad pr. innbyggjar på respektive kr 90 360 og kr 85 520 (SSB, 2017).

Tala for både kommunene ligg over landsgjennomsnittet. Auke i netthandelen er ein trend som ser ut til å halde fram, og vi er usikre på kva utslag dette vil gje for lokal varehandel.

Transport

Transportbransjen har hard konkurranse. Dette merkar også dei lokale aktørane. God kvalitet, god service, god standard på materiell og tilgang til stabil arbeidskraft er medverkande faktorar som gjer at dei lokale aktørane greier å hevde seg i denne marknaden. Lokale verksemder bidreg med sitt transportbehov av varer både ut og inn av distriktet, og nyttar ofte lokale transportørar.

Banken har inntrykk av at dei lokale transportørane har hatt god aktivitet og tilfredsstillande resultat også i 2018.

Reiseliv

For dei fleste i næringa har 2018 også vore eit godt år. Det var ein sommar med uvanleg godt vær som gjorde at mange mellom anna brukte fjellet mykje. Fleire turisthytter i fjellet har omsetjingsrekord i 2018. Det gode været var likevel utfordrande for dei som held på med sommarskiaktivitetar. Mange verksemder investerer og held ved like produktet sitt på ein god måte, som gjer at verksemdene er enda betre rusta for åra som kjem. Den låge kronekursen bidreg framleis til at det er nokså rimeleg for nordmenn å reise i Noreg, og storparten av gjestedøgna kjem frå norske reisande.

Nils Arne Haugen frå Sparebank 1 Lom og Skjåk med gratulasjonar ved opninga av den nye utstillinga Bergtatt på Norsk fjellsenter. Sparebank 1 Lom og Skjåk ga midlar til utstillinga. Foto: Arve Danielsen, Fjuken

Målretta profilering gjennom fleire kanalar og sosiale medium over tid gjer regionen vår godt kjent. I tillegg fekk regionen stor merksemd gjennom filmar i regi av lokale aktørar, til dømes tamreinnæringa, og i 2018 gjennom satsinga til NRK som var med Lars Monsen på tur.

Godt besøkte festivalar som Fjellfilmfestivalen, countryfestivalen i Skjåk, landsfestivalen i gamaldansmusikk m. fl. gjev store ringverknader for varehandel, overnattings- og serveringsverksemder. Hausten 2018 gav militærøvinga Trident Juncture stor aktivitet for reiseliv og handel, særleg i Dovre og Lesja.

Besøkjande kan nytte seg av eit veksande og variert tilbod på guida turar i regi av turistverksemder og nye og gamle aktivitetselskap, som satsar på mellom anna ski, sykkel, fotturar, rideturar, moskussafari og jaktpakker.

Etableringar og konkurransar i regionen 2018 (2017)

	Lom	Skjåk	Vågå	Dovre	Lesja
Etableringar	17 (12)	10 (7)	37 (29)	16 (15)	9 (11)
Konkursar	1 (0)	2 (4)	2 (2)	2 (1)	2 (0)

Statistikken frå Brønnøysundregistra dokumenterer også ei positiv utvikling frå 2017 til 2018. Talet på etableringar har auka frå 74 til 89, medan talet på konkursar auka med 2 frå 2017 til 2018. Kjelde: Brreg

Foto frå kampanjen «oss banka for norddalen». Her frå Brimi Sæter. Foto: Kristoffer Mæle Thuestad

Industri

Industrien sysselset frå 2 % (Vågå) til 12 % (Skjåk) av arbeidsstokken i marknadsområdet til banken. Industriverksemdene i norddalen har halde fram veksten frå i fjor, og fleire har gjort større investeringar for å sikre vidare utvikling av verksemdene. Verksemdene har vore flinke til å tilpasse seg marknaden, og har jamt over god ordretilgang, ordreservar og langsiktige oppdrag.

Industriområdet i Bismo vart hardt ramma av flaumen i oktober, og fleire av industriverksemdene fekk skadar på bygningar og produksjonsanlegg, trass i førebyggjande tiltak. Verksemdene har handtert dette på beste måte og unngått større driftsavbrott. Naturkatastrofen vart spesielt krevjande for Glasopor, som mista varelageret i flaumen og fekk påfølgjande krav frå styresmaktene om opprydding nedstraums i Ottavassdraget.

Vi reknar med at ein industriarbeidsplass bidreg til tre andre arbeidsplassar lokalt, så denne næringa fører til store positive ringverknader.

Samfunnsengasjement

Banken er ein lokal sparebank utan eigarar, der overskotet blir pløgd attende til lokalsamfunnet. Det er eit godt fundament å ha. For å oppretthalde sjølvstende må vi drive godt, og vi må tene godt. Det eitt av mange tøffe krav frå styresmaktene. For å klare å vera ein sjølvstendig bank, må vi engasjere oss i det som skjer rundt oss, vi må ta del, støtte opp og heie på alle som

Flaumen herja i industriområdet i Bismo. Foto: Hans Erik Kjosbakken/Fjuken.

ønskjer å skapa noko for seg sjølv og fellesskapet. Vi er veldig takksame for alle som brukar oss og som set dei lokale verdiane høgt i val av bank.

Kvart år bidreg banken med millionbeløp i sponsor- og gåvemidlar. I 2018 vart det utbetalt om lag 1,1 mill. kroner i gåvemidlar, og nesten 2,8 mill. kroner i sponsormidlar til både mindre og større arrangement. Det veit vi blir sett enorm pris på. Det er det som skal til for at mange kan klare å oppfylle ønske, for å skape, for å få smått og stort til å gro lokalt. Dette er vi veldig glade for at vi har moglegheit til å gjera.

Noko av det vi har hatt auka søkeljos på i dei siste åra, er samarbeid. Utan samarbeid kjem vi ikkje framover. Alle, både einskildpersonar, verksemdar, lag osv., har mykje å hente der ennå. Banken ønskjer å gå framfor med eit godt eksempel på dette, der vi kan. Vi må engasjere oss der det skjer, vi må gå i hop med andre på einskildprosjekt for å skapa ein enda større forskjell for bygdene våre. Slik blir vi betre kjent og forstår kvarandre betre. Og slik kan vi gjere bygdene enda meir attraktive både for dei som ønskjer å flytte heim att, for turistar og for dei som rett og slett ønskjer å flytte hit.

Næringslivsfondet til SpareBank 1 Lom og Skjåk gjev også kvart år økonomisk stønad som skal fremje næringsutvikling blant kundane til banken. Som ledd i arbeidet mot korrupsjon og kvitvasking følgjer banken retningslinene til Finans Norge ved etablering av kundeforhold og utferding av banklegitimasjon.

Banken si behandling av likestilling, diskriminering, arbeidsmiljø og påverknad på ytre miljø er nærare omtala andre stader i årsmeldinga.

Aktivitet gjennom året

SpareBank 1 Lom og Skjåk oppnådde eit godt resultat i 2018, sjå tidlegare tabell og seinare omtale under resultatrekneskapen. Aktiviteten ved kontora våre i Lom, Skjåk, Vågå og på Dombås var høg også i 2018. Vi er totalt 54 tilsette i banken.

Bankmarknaden er i ei rivande utvikling, som dei fleste av kundane våre merkar. Det er stadig nye

produkt og tenester, og meir og meir blir løyst berre digitalt. Utvikling skjer i eit høgare tempo. Dette krev også mykje av dei tilsette. Vi må kunne alt vi tilbyr til kundane, dei tilsette skal kontinuerleg autoriserast for å drive god rådgjeving. Kundane våre er mange, og dei er ulike. Nokre ønskjer å bruke banken på gamlemåten, andre er innom berre av og til, og dei fleste løyser alt digitalt. Alle saman skal ha like god kunde-service uansett korleis dei kontaktar oss.

2018 heldt fram med stort lokalt engasjement når det gjeld arrangement og tilstellingar i bygdene våre. Banken var også i 2018 sponsor på ei rekkje ulike arrangement, noko vi er særst glade for å kunne vera med på. Men i 2018 var vi kanskje enda meir involvert, vi var like mykje ein samarbeidspart som ein sponsor. Vi ønskjer å ta meir del, og da er samarbeid og involvering nøkkelen.

Vi ønskjer å engasjere oss i alle gode tiltaka, saman med alle som ønskjer å få til noko på heimplassen sin, alle som vil bidra og skapa noko for mangfaldet. Vi har mange flinke, både frivillige som har gjort ein enorm innsats over mange, mange år og nye, unge eldsjeler som vil gje attende til heimplassen sin, gje av kunnskapen sin og gjera ein forskjell for alle oss som bur her. Desse heiar vi på!

OL var ei av de første hendingane i året. Sidan SpareBank 1 er sponsor for landslaget på ski, var det naturleg å gjera litt ut av OL og heie fram dei nasjonale skiheltane våre. Vi hadde lokal teiknekonkurranse, der vinnaren kunne få teikninga si vist på TV og få tilsendt ein premie.

Som ein del av skisponsoratet, er det også laga noko som heiter UTETIMEN. Dette er ein måte å engasjere lokale skular og idrettslag på. Det er ei utstyrseske med mange oppgåver som skal løysast og hinder som skal forserast. Det er å ha ein aktiv mattetime ute. Loar skule i Lom var først ut og hadde Skiforbundet på besøk for å instruere. Ein veldig triveleg dag.

Høkkers-gjengen i Vågå er noko heilt for seg sjølv. Å få til eit slikt friskimiljø i den vestre bygda er heilt unikt. Banken er mangeårig sponsor og ønskjer å vera med på å bidra til mangfaldet, at enda fleire unge skal få moglegheit til å stå på ski. Ikkje berre har dei eit godt miljø, men dei har av verdast beste utøvarar i dette.

Sparebank 1 Lom og Skjåk er stolt sponsor av Høkkers i Vågå. Foto: Fjuken/Tom Erik Solstad

Borna på Lalm skule løyer oppgåver med «Utetimen» frå Skiforbundet.

Fotballturnering for yngre i Lom.

Fotballhallen på Dombås.

I mars, under konkurransen Vågå Freeride på Lemonsjøen, var det hakeslepp og kneskjelv. Dei lokale skiheltane gjorde reint bord i ein ellevill konkurranse med frikøyringseliten. Vi er stolte og «#jælmabegeistra».

På vårparten var det klart for Ungdomsmusikalen i Nord-Gudbrandsdalen, Riverland. Nabobanken SpareBank 1 Gudbrandsdal og vi samarbeidde om å være hovudsponsor. Musikalen vart ein forrykande suksess, ein lokal musikal som trekte folk i alle aldrar. Arrangementet kravde enormt frå ungdommen, som var med både musikalsk og som skodespelarar. Attendemeldingar er at dette er noko av det største dei har vore med på, verdt kvart minutt av øving. Dei mestrar og dei veks som personar. Ungdommen vår er ein inspirasjon!

Tidleg i april i år hadde vi søknadsfrist på ny runde av Talentstipend. Banken ønskjer å gje meir attende til all den talentfulle ungdommen vi har her i norddalen, og da er Talentstipend ein flott måte å gjera det på. Dei fortener å få merksemd og bli gjort stas på. Det var godt over 40 søknader i år, også frå dei mellom 15 og 25 år, som bur i eller kjem frå ein av dei fem kommunane våre. Veldig stas! Vi fekk dessverre ikkje samle alle søkjarane til felles utdeling slik vi gjorde i 2017, da veldig mange ikkje skulle heim att til sommaren. Vi inviterte derfor til kontora våre og fekk delt ut sjekk og diplom der. Banken er glad for få vera med å oppfylle dei draumane ungdommen har.

Inn i sommarmånadane var banken med på stand både på Landsfestivalen i Skjåk og på Traktorrock i Vågå. Det er viktig å få vera ein del av det som skjer, møte publikum og kundar til både bankprat og andre fine diskusjonar.

I september vart banken med på noko veldig spennande, nemleg tre dagar med «workation», etterfølgt av den tradisjonsrike Fjellfilmfestivalen på Gjendesheim. Der var vi hovudsponsor. Workation var eit samarbeidsprosjekt, eit spenstig opplegg som kombinerer arbeid, gode måltid, eventyrleg overnatting og aktivitetar frå aller øvste fjellhulle i Vågå-bygda, der tilreisande som kunne tenkje seg å flytta frå storbyane, fekk smaka på det unike i å kombinere arbeid og opplevingar og få eit godt innblikk i kva norddalen har å by på.

På hausten hadde vi med oss rundt 50 landbrukskundar på Agroteknikk-messe på Lillestrøm. Dette gjer banken kvart tredje år når dette blir arrangert, og det er like inspirerende og triveleg kvar gong. Takk til alle som blir med oss på denne turen.

Så var det endeleg klart for andre runde av omdømmekampanjen vår #bankarfororddalen. Denne gongen ønskte vi å lyfte fram lærlingane i norddalen. Dei er fantastiske! Vi laga derfor tre filmar med lærlingar, som har blitt godt marknadsført. Gjennom mange år har vi hatt tett samarbeid med Opplæringskontoret Brimikjøken, og det var naturleg å bli betre kjent med lærlingane våre i denne runden – både bakaren Hans, kokken Eivind og reiselivslærlingen Livia. Vi heiar på døkk! Med ein slik kampanje ønskjer banken å vise kor mykje flott vi har å tilby i dalen, kor mykje flinke folk vi har, og ikkje minst at alle må vera med og sjå dette, tore å vera stolte, tore å skryte av kvarandre, tore å heie på dei som satsar og lykkast. Det er dit vi må!

Som ein del av samfunnsansvaret vårt var det heilt naturleg å vera medarrangør da det var duka for konferanse i Utgard midt i november, med tittelen «Kokken, bonden og reiselivet». Det vart ein suksess! Desse tre orda heng heilt saman. Norddalen er eit matfat, vi har ein einestående flott natur, fantastisk flinke folk i landbruket og råvarer av ypparste kvalitet. Både bonden, reiselivet og kokken må sjå meir til kvarandre – apropos samarbeid.

Banken avslutta året på tradisjonelt vis. Nærare 110 næringskundar var med på julelunsj på Fossheim. Vi fekk stolt vise fram dei tre lærling-filmane vi laga til runde 2 på omdømmekampanjen, og vi fekk fantastisk musikk og song frå to lokale talent, Julie Garmo og Martin Steinum Brun. Båe har fått talentstipend frå banken.

Ungdomsmusikalen Riverland med Sparebank 1 Lom og Skjåk og Sparebank 1 Gudbrandsdal som hovudsponsorar.

Øystein Ulekleiv. Foto: Lokavisa Vigga

Skisamling på Sognefjellet.

Stand under Traktorrock i Vågå.

Rekneskapen

Framleis drift

Bankstyret stadfestar at alle føresetnadene for vidare drift er til stades, og årsrekneskapen er avlagd under desse føresetnadene. Slik styret ser det, er det etter årsslutt ikkje skjedd noko som krev fleire kommentarar.

Resultatrekneskapen

Resultatet etter tap og skatt vart i 2018 kr 74 830 321. For samanlikning med tidlegare år viser vi til tabellen på side 6. Prosenttal er utrekna av dagleg, gjennomsnittleg forvaltningskapital, dersom ikkje anna er kommentert.

Forslag til disponering av overskot

Styret i SpareBank1 Lom og Skjåk er svært nøgde med resultatet for 2018. Resultatet frå den underliggande drifta har vore god. Tap på utlån og garantiar osv. har betra seg betrakteleg dei siste åra, og vi kunne i 2018 føre attende 4,6 mill. kroner som tidlegare var avsett eller konstatert som tap. Resultatet sikrar banken eit godt grunnlag for vidare vekst. Bankstyret understrekar difor kor viktig det er å prestere gode resultat for å styrke soliditeten og halde på sjølvstendet til banken.

Styret gjer framlegg om slik disponering av overskotet til banken:
kr 1 250 000 til gåver
kr 73 580 321 overført til fondet i sparebanken.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter er hovudbidraget til det totale dekningsbidraget i banken, og utgjorde 106,6 mill. kroner, ein marginal oppgang frå året før. Rentenetto utgjør 1,84 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, tilsvarende førre år var 1,95 %. Nedgangen i rentenettoen kan til dels forklarast med at banken hadde stor vekst i innskota i 2017 og i starten av 2018. Vi hadde ikkje tilsvarende vekst i utlån, noko som medførte til auka rentekostnad for banken. Sterk konkurranse når det gjeld bustadlån påverkar også rentenettoen. Ut frå konkurransesituasjonen er styret godt nøgd med rentenettoen.

Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester

Gebyr- og provisjonsinntekter vart på 37,7 mill. kroner, som utgjør 0,65 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2017 var tilsvarende tal 36,2 mill. kroner og 0,67 %. Banken hadde positiv utvikling i porteføljen av aksjar og obligasjonar og har bokført gevinstar med 4,3 mill. kroner. I 2017 hadde vi bokført gevinstar på 8,6 mill. kroner.

Driftskostnader

Dei samla driftskostnadane, inklusive ordinære avskrivningar, vart på 1,47 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital. I 2017 var driftskostnadene på 1,54 %. Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjør 1,19 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital, ein nedgang frå 1,27 % i 2017. 2,3 mill. kroner av kostnaden ved innskottspensjon vart betalt av innskotsfondet som oppstod i samband med lukking av YTP-ordninga i 2016. Kostnadsnivået i banken er vurdert som tilfredsstillande. Styret meiner det er viktig å ha kostnadseffektiv drift av banken i fokus for å oppnå gode økonomiske resultat i framtida.

Balansen

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen utgjør 5 908,6 mill. kroner, ein auke med 5,85 % sidan førre årsskifte. Dette må sjåast i samanheng med valutalån og overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt. Ved utgangen av 2018 hadde overføringane til SpareBank 1 Boligkreditt auka med 85,9 mill. kroner til 1 476,2 mill. kroner frå førre årsskiftet. Kundane våre hadde 159,7 mill. kroner i valuta-lån. Forvaltningskapitalen inkludert SpareBank 1 Boligkreditt og valutalån utgjør 7 544,5 mill. kroner, ein auke på 413,7 mill. kroner sidan 2017.

Utlån og garantiar

Utlån vaks med 478,8 mill. kroner til 5 120,0 mill. kroner når vi ikkje tek omsyn til valutalån og overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. Note 14d) viser fordeling mellom geografiske område. Brutto utlån auka med 10,3 % frå 2017 til 2018.

Ved utgangen av 2018 utgjør garantiar 186 mill. kroner. Note 14e) viser garantiar fordelt på næringer, og note 26 fordelt på garantitypar. Utlån og garantiar til næringslivet er på 42,3 % av totale utlån og garantiar. For 2017 var den 40,3 %. Den gjennomsnittlege utlånsrenta var 2,7 %, tilsvarende for 2017 var 3,3 %.

Banken er medeigar i bustadkreditselskapet Sparebank 1 Boligkreditt AS (SB1BK). Selskapet vart etablert for å sikre eigarbankane tilgang til funding som er rimelegare enn den fundinga banken sjølv normalt kan oppnå, gjennom utfordring av særskilt sikra obligasjonar med svært god rating. For å oppnå denne ratinga må bustadkreditselskapet dokumentere at alle lån oppfyller gjevne kvalitetskrav frå styresmaktene og kreditt-ratingbyråa. Ved å overføre denne type lån mottar banken provisjonsinntekter frå selskapet.

Verdsetjing av utlån

Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinjene til Finanstilsynet.

Misleghald og tapsutsette engasjement

Talet på misleghaldne og tapsutsette engasjement syner ei positiv utvikling, samanlikna med førre året. Individuell nedskriving kjem fram etter at alle næringsengasjement over eit bestemt nivå har vorte grundig vurderte både i nåtid og den næraste framtid, og vurdering av dei sikringsobjekta banken har. I tillegg er personmarknads-kundar over eit definert nivå vurderte.

Vi har attendeført tap- og tapsavsetjingar frå tidlegare i resultatrekneskapen med 4,6 mill. kroner. Individuelle tapsavsetjingar er på 9,2 mill. kroner, og gruppeavsetjingar er 18,3 mill. kroner. Samla blir dette 27,5 mill. kroner, og utgjør 0,54 % av brutto utlån.

Tapsavsetjingar for garantiar er på 0,2 mill. kroner.

Innskot

Innskot frå kundar utgjør 4 356,2 mill. kroner, som er ein auke på 347,9 mill. kroner siste året, eller 8,68 %. For 2017 var auken 5,88 %. Dei siste åra har det vore auke kvart år, men med svært varierende prosentdel. Banken meiner å ha gode og fornuftige avtaler med dei største aktørane. Styret er klar over likviditetsrisikoen som ligg i store innskot.

Den gjennomsnittlege innskotsrenta var på 0,96 %, tilsvarende for 2017 var 0,92 %.

Verdipapir

Behaldninga av verdipapir utgjør til saman 405,8 mill. kroner. 136,0 mill. kroner er i rente-berande papir og 50,9 mill. kroner er i rentefond. 25,4 mill. kroner er aksjefond og eigenkapitalbevis. Desse, saman med dei renteberande verdipapira, blir verdivurdert etter det lågaste av kjøpskurs og marknadsverdi.

Anleggsporteføljen er vurdert til 193,5 mill. kroner. Dette inkluderer strategiske investeringar i fellesføretak gjennom alliansesamarbeidet (sjå note 16 a), og eigardelar i tilknytt selskap og dotterselskap, (sjå note 16 b).

Bokført endring i verdipapira viser for 2018 ein positiv resultateffekt med 4,3 mill. kroner, sjå note 8.

Plasseringar i verdipapir ligg innanfor dei grensene styret har sett. Styret får kvartalsvis rapportar over verdipapirporteføljen der bokført verdi, marknadsverdi og renterisiko går fram.

Eigenkapital og kapitaldekning

Etter overføring til sparebankfondet utgjør eigenkapitalen nå 831,7 mill. kroner. Heile eigenkapitalen er frå opptente overskot og gjev ein eigenkapitaldel på 14,08 %, rekna ved utgangen av året, mot 13,58 % ved førre årsskiftet. Rein kjernekapital og kjernekapitaldekning utgjør 19,29 %. Kapitaldekninga utgjør 20,63 %. Da er ansvarleg lånekapital på 50 mill. kroner inkludert.

Frå og med 1. januar 2018 skal vi høvesvis innkonsolidere eigardelar i føretak i samarbeidande grupper. SpareBank 1 Lom og Skjåk innkonsoliderer eigardelar i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Finans Midt Norge AS og SamSpar Bankinvest AS (BN Bank AS). Etter innkonsolidering av desse selskapa er rein kjernekapital 18,80 %, kjernekapital 19,07 % og kapitaldekning på 20,57 %.

Innskot målt mot utlån

Innskot målt mot utlån utgjør 85,08 % mot 86,63 % ved førre årsskiftet.

Funding elles

Banken har ein god finansiell situasjon. Behov for funding er dekt gjennom opptak av obligasjonslån. Forfallsstrukturen går fram av note 20. Bankaktiviteten med finansielle instrument er avgrensa til å gjelde eigne posisjonar. Den totale eksponeringa og vurdering av risiko blir jamleg gjennomgått.

Internkontroll og risikostyring

Generelt

SpareBank1 Lom og Skjåk har eit mål om å halde samla risikoeksponering på eit moderat nivå. Samstundes er det viktig for banken å stimulere til aktivitet og nyetablering i primærmarknadsområdet. Styret har vedteke prinsipp for risikostyring gjennom instruksar, retningsliner og internkontroll. Styret får løpande orientering om utviklinga gjennom periodiske rapporteringar.

Styret meiner at den operasjonelle og finansielle risikoen er under kontroll, og at banken blir styrt etter reglar som er gjevne i lov, føresegner og i interne retningsliner.

Pilar II og CRD-IV

Hausten 2017 vurderte Finanstilsynet SpareBank 1 Lom og Skjåk sitt samla risikonivå og tilhøyrande kapitalbehov, som resulterte i eit fastsett Pilar 2-krav på 2,5 %. Vedtaksbrevet er offentleggjort på Finanstilsynet si heimeside. Desse vurderingane saman med krava i CRD-IV regelverket danner grunnlag for kor mykje kapital banken må ha for å dekkje den samla risikoen den er eksponert for. Banken si berekning av kapitalbehov er tilpassa metodikken til Finanstilsynet, og attendemeldingane frå Finanstilsynet blir nytta i bankens kapitalplanlegging. Styret meiner at banken er godt kapitalisert.

I samsvar med føresegn om risikostyring og internkontroll føretekk banken årleg ein gjennomgang av vesentlege risikoar som dei respektive verksemdsområda i banken er eksponert for. Desse vurderingane danner grunnlag for kor mykje kapital banken må ha for å dekkje den samla risikoen den er eksponert for.

Finansiell informasjon, pilar III, blir offentleggjort på banken si heimeside.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko representerer både på stutt og lang sikt ein trussel som kan medføre vesentleg kostnad. Banken observerer ikkje noko teikn på at underliggjande eksponering er større enn utrekna under basismetoden. Basismetoden blir nytta også i eigenvurderinga til banken.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er knytt til potensialet for tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utferdarar. I tråd med føresegner frå Finanstilsynet og dei interne retningslinene gjennomgår banken regelmessig utlånsporteføljen med tanke på identifisering av moglege tapsutsette engasjement. Banken følgjer utviklinga i utlånsporteføljen tett med månadleg oppfølging av nøkkeltal, og følgjer med på at utviklinga av måltal relatert til utlånsporteføljen inngår som del av kvartalsvise risikorapportar til styret.

Porteføljane for privat- og bedriftsmarknaden har også gjennom 2018 vist ei positiv utvikling, der dei estimerte nivåa for forventta tap, uventa tap og risiko for misleghald er redusert i begge porteføljane. Det er alltid ein viss risiko i utlånsporteføljen til banken. Vi har teke på oss ein auka risiko ved å vera med på utvikling av lokalt næringsliv, og at vi har store eigedomsengasjement utanom banken sitt primærmarknadsområde. Tapa på utlån var i 2018 låge, og talet på misleghaldne engasjement er lågt samanlikna med tidlegare år. Banken arbeider intensivt med å redusere misleghald, og delen av porteføljen som har vore misleghalden eller nedskriven er redusert gjennom fleire år. Engasjementa i privat- og bedriftsmarknadsporteføljane i dei tre høgste risikogrubbene er lågare enn ved utgangen av førre året. Med fokus på sunn vekst og tettare oppfølging av utsette engasjement budsjetterer banken med tap på 0,10 % av gjennomsnittleg forvaltningskapital i 2019. Styret meiner banken har god kontroll med engasjementa og vurderer den samla kredittrisikoen uendra til moderat.

Valutarisiko

Banken er i liten grad direkte eksponert i valuta, men er indirekte eksponert gjennom å stille lånegarantiar for kundar med valutalån overfor SpareBank 1 SMN – primært i sveitsiske franc (CHF).

Rente-/kursrisiko

Styret reknar den totale renterisikoen for å vera låg. Behaldninga av omløpsaksjar og grunnfondsbevis er eksponert for kursrisiko, men styret vurderer at denne risikoen har mindre omfang, ut frå storleiken på behaldninga. Kursrisiko knytt til anleggsaksjar og strategiske investeringar er også til stades, men styret vurderer denne som låg. Situasjonen ved årsskiftet er at fleire av dei strategiske investeringane har ein meirverdi samanlikna med bokførte beløp.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er primært knytt opp til behovet for ekstern funding på grunn av auke i utlån. Overføring av bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt har redusert behovet for eigne lån i marknaden, og er dermed med på å redusere likviditetsrisikoen. Det er dagleg oppfølging og vurderingar av likviditeten. Målsetjinga om samansetjing av balanse og forfallsstruktur på obligasjonslån, saman med etablerte trekkrettar, gjer at styret framleis meiner å ha ein kontrollert og låg risiko.

Strategisk risiko

SpareBank 1 Lom og Skjåk merkar konkurranse og auka press på rentemarginen. Samstundes har banken hatt god kundetilstrøyming i 2018. Måten vi driv banken på, vår desentraliserte avgjerdsprosess og at vi er lett tilgjengelege for kundane, er gode konkurransefortrinn.

Tilsette

Personalet

Banken hadde gjennom året både nye medarbeidarar, og tilsette som gjekk av med pensjon. Ved utgangen av 2018 har SpareBank 1 Lom og Skjåk, som ved førre årsskiftet, 54 tilsette ved dei fire kontorå. Dette utgjer til saman 53 årsverk. I tillegg har banken reinhaldar i deltidsstilling ved egedomen til banken i Bismo. Vi har fått to nye medarbeidarar i 2018. Det er rådgjevar privatmarknad Line Sagsletten Bakken og utviklings- og kvalitetscontroller Inger-Lene Skaansar.

Den teknologiske og regulatoriske utviklinga, konkurransen i marknaden og endringar i kunde-åtfærdastillar auka krav til dei tilsette i banken, både når det gjeld endringsvilje og utvikling av

kompetanse. Banken søkte i 2018 tilslutning til Finansnæringens autorisasjonsordning i kreditt. Dette er ei nasjonal autorisasjonsordning som fremjar og sikrar naudsynt kunnskap, haldningar og ferdigheiter hjå våre kredittmedarbeidarar. I 2018 blei 10 medarbeidarar innan privatmarknadsområdet autoriserte. Frå før er 26 av medarbeidarane i banken sertifiserte autoriserte finansielle rådgjevarar og 18 sertifiserte innan godkjenningssordninga for skadeforsikring. Auka kompetanse vil ytterlegare forsterke kvaliteten i rådgjevinga og dialogen med kundane. Både leiinga og styret i banken set stor pris på innsatsen til dei tilsette i banken.

Likestilling

Dei 54 tilsette ved utgangen av 2018 fordeler seg med 32 kvinnelege og 22 mannlege. Alle har like moglegheiter til utdanning, arbeid og fagleg utvikling. Gjennom tariffoppgjeret for 2018 vart det vedteke at tilsette som har vore i foreldrepermisjon, skal motta minst eit nytt lønnssteg etter avslutta permisjon. Banken har vore tidleg ute og allereie i nokre år gjeve etterregulering til tilsette som har vore i permisjon, for å sikre at dei ikkje blir hengjande etter.

Målsetjinga om at det ikkje skal vera lønsskilnad mellom kvinner og menn i banken for medarbeidarar i same type stilling, meiner vi er oppfylt. Det kan vera lønsskilnader mellom stillingar ut ifrå stillingsinnhald og krav til kvalifikasjonar.

Leiargruppa i banken er samansett av 4 menn og 3 kvinner. Styret er samansett av 3 menn og 3 kvinner.

Arbeidsmiljø

Sjukefråværet i 2018 utgjorde 6,43 %, mot 2,69 % året før. Nokre tilsette har vorte råka av sjukdom, som har gjort at talet på langtids-sjukmelde i banken auka i 2018, samanlikna med året før. Det har ikkje vore arbeidsuhell knytt til aktiviteten i 2018.

Banken gjennomførte ei medarbeidarundersøking i 2018. Tidlegare år har ei meir omfattande undersøking vorte gjennomført annakvart år, medan banken frå 2018 gjennomfører undersøkinga kvart år. Med den nye undersøkinga får banken indeks for alle parameter som kan samanliknast både mot andre bankar i SamSpar og mot andre verksemdar i Noreg som gjennom-

fører tilsvarende undersøkingar. Resultata syner at dei tilsette er nøgde med arbeidsmiljøet og scorar på høgde med eller betre enn snittet av bankane i SamSpar.

Styret meiner at banken har eit arbeidsmiljø som er godt og positivt, til glede for den einssilde medarbeidar, kunde og bank.

Diskriminering

Diskriminering er det same som usakleg forskjellsbehandling, som vil vera i strid med arbeidsmiljølova. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal arbeide målretta for å fremje likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsett funksjonsevne, etnisk avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Det er ei målsetjing i Sparebank 1 Lom og Skjåk at etnisk tilhøyr ikkje skal vera til hinder for å bli rekruttert. Korkje styret eller administrasjonen i SpareBank 1 Lom og Skjåk er kjent med tilhøve som kan oppfattast som diskriminerande.

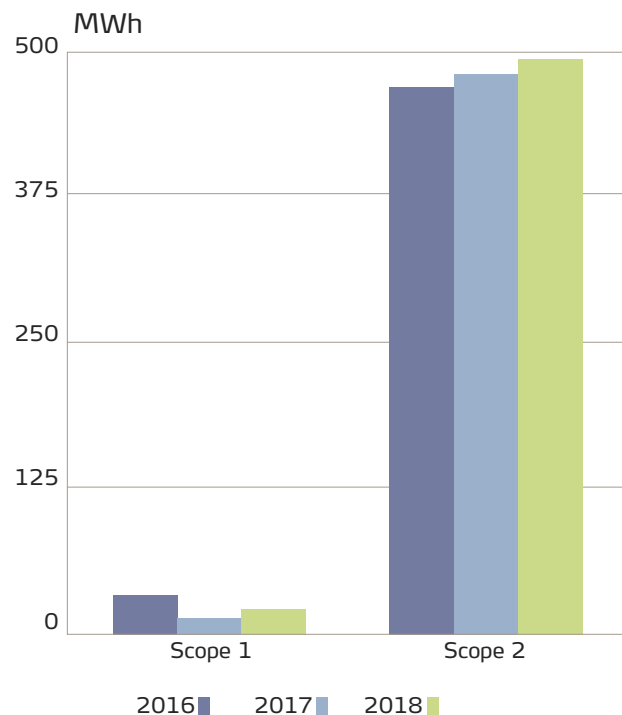
Energi- og klimarekneskap 2018

Formålet med energi- og klimarekneskapen er å vise oversikt over klimagassutsleppet (GHG-utslepp) i organisasjonen som del av ein overordna klimastrategi. Ein klimarekneskap er eit viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere energiforbruk og tilhøyrande GHG-utslepp. Denne årlege rapporten gjer organisasjonen i stand til å måle nøkkeltal og dermed evaluere seg sjølv over tid. Rapporten omfattar heile verksemda i SpareBank 1 Lom og Skjåk.

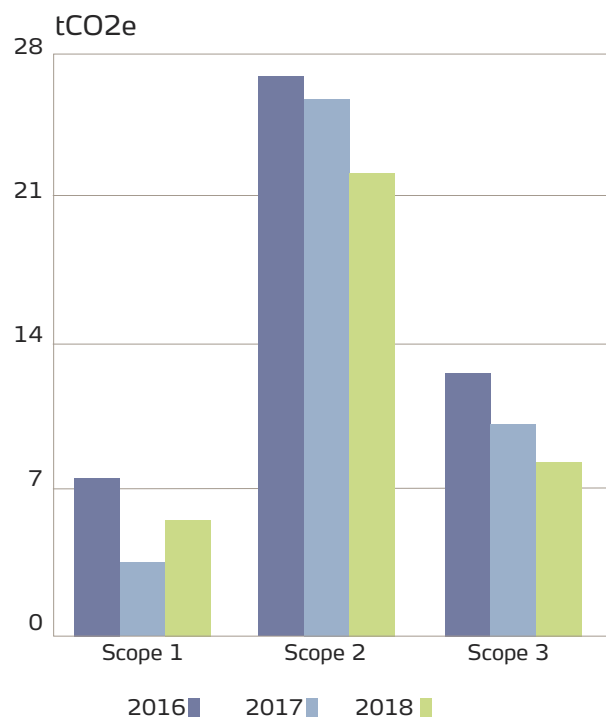
Informasjonen i ein klimarekneskap stammar frå både eksterne og interne kjelder, og blir omrekna til tonn CO₂-ekvivalentar (tCO₂e). Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utvikla av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative» – GHG-protokollen. Dette er den mest brukte metoden verda over for å måle utslepp av klimagassar. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

SpareBank 1 Lom og Skjåk hadde i 2018 eit totalt klimagassutslepp på 35,8 tCO₂e. Dette er ein reduksjon på 2,4 tCO₂e, tilsvarende 6,4 %, samanlikna med 2017.

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 1 & 2

Årlige klimagassutslepp per Scope

Klimagassutsleppa fordeler seg i 2018 med 5,4 tCO₂e, 15,1 %, til Scope 1, 22,2 tCO₂e, 62,1 %, til Scope 2 og 8,1 tCO₂e, 22,8 %, til Scope 3. Det har vore ein auke i Scope 1 og ein reduksjon i Scopes 2 og 3 frå 2017 til 2018. Energiforbruket per areal har auka med 1,5 %,

Kategori	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp (tCO ₂ e)	Utslipp (fordeling)
Transport				23.3	5,4	15,1 %
Diesel (NO)	Firmabil	2 216.0	liter	23.3	5.4	15,1 %
Scope 1 total				23.3	5,4	15,1 %
Elektrisitet*				494.3	22.2	62.1 %
Elektrisitet Nordisk miks		494 292.0	kWh	494.3	22.2	62.1 %
Fjernvarme generelt				-	-	-
District heating Bio 90%		-	kWh	-	-	-
Scope 2 total				494.3	22.2	62.1%
Flyreiser				-	1.0	2.7 %
Fly kontinentalt		4.0	Ant. reiser	-	0.2	0.5 %
Fly interkontinentalt		-	Ant. reiser	-	-	-
Fly nordisk		8.0	Ant. reiser	-	0,6	1.6 %
Forretningsreiser				-	5.7	16.8 %
Km-godtgj. bil (NO)		40 910.0	km	-	5.7	16.0 %
Avfall				-	0.4	1.0 %
Restavfall, forbrenning		6 600.0	kg	-	0.1	0.4 %
Papir, gjenvinning		10 960.0	kg	-	0.2	0.7 %
Papirforbruk				-	1.1	3.0 %
Papir, kontor		945.0	kg	-	1.1	3.0 %
Scope 3 total				-	8.1	22,8 %
Total				517.6	35.8	100.0 %
*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)						

og utslipp tCO₂e er redusert med 4,6 % for utslipp per årsverk og 7 % for utslipp per mill. kroner omsetning frå 2017 til 2018

Scope 1

Transport: Faktisk forbruk av fossilt brensel til køyring (eigd, leigd, leasa). Utsleppsfaktoren for diesel (B5) er bytt til Diesel (NO) som reflekterer ei større innblanding av biodiesel i drivstoffet. Bruk av diesel (NO) står i 2018 for utslipp tilsvarende 5,4 tCO₂e. Dette er ein auke på 15 % frå året før.

Scope 2

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i eigde eller leigde bygg/lokale. Tabellen viser klimagassutslipp frå elektrisitet utrekna med den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Utsleppa frå elektrisitetsbruk er redusert med 12,2 % samanlikna med 2017. Merk at utslippsfaktoren Nordisk miks er redusert med 13 % sidan 2017, noko som reflekterer at det

er produsert straum frå kjelder med lågare klimagassutslipp (som vasskraft samanlikna med gasskraft) i 2017 og 2018 samanlikna med tidlegare år.

Elektrisitet med ein marknadsbasert faktor er presentert under tabellane i denne rapporten. Ettersom SpareBank 1 Lom og Skjåk ikkje har kjøpt opphavsgaranti for elektrisitetsforbruket i 2018, er det marknadsbaserte utslippet 142,9 tCO₂e i 2018.

Praksisen med å presentere utslippa frå elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorar er forklart under Scope 2 i Metode og kjelder.

Scope 3

Flyreiser: Målt i taler på reiser per region. Utslepp frå flyreiser tilsvarar 1 tCO₂e, og utgjer 2,7 % av totale utslipp i 2018.

Årsrapport - klimagassutslipp (tCO₂e)

Kategori	Forklaring	2016	2017	2018	% endring fra forrige år
Transport:					-
Diesel (B5)	Firmabil	7.5	3.2		-100 %
Diesel (NO)	Firmabil	7.5	3.2	5.4	-100 %
Scope 1 Utslipp		7.5	3.2	5.4	-68,7 %
Fjernvarme generelt:					-
District heating Bio 90%		-	-	-	-
Elektrisitet*:					-
Elektrisitet Nordisk miks		26.2	25.3	22.2	-12.2 %
Scope 2 Utslipp		26.2	25.3	22.2	-12.2 %
Flyreiser:					-
Fly kontinentalt		1.0	0.2	0.4	101.1 %
Fly interkontinentalt		-	-	-	-
Fly nordisk		0.3	0.1	0.6	345.8 %
Forretningsreiser:					-
Km-godtgj. bil (NO)		8.4	6.4	5.7	-10.8 %
Papirforbruk:					-
Papir, kontor		1.0	1.1	1.1	-%
Avfall:					-
Papir, gjenvinning		-	-	0.2	913.0 %
Restavfall, forbrenning		1.6	1.9	0.1	-92.4 %
Scope 3 Utslipp		12.2	9.7	8.1	-16.0 %
Total		45.9	38.2	35.8	-6.4 %
Prosentvis endring			-16.7 %	-6,4 %	
* Alternativ beregning utslipp fra					
el (Markedbasert metode)				142.9	
Prosentvis endring			-	-	

Nøkkeltall - Energi og klimaindikatorer

Navn	2016	2017	2018	% endring fra forrige år
Sum kWh/m ²	249.3	259.7	263.6	1.5 %
Sum kvadratmeter(m ²)	1 875.0	1 875.0	1 857.0	-
Totale utslipp (S1+S2+S3) (tCO ₂ e)	45.9	38.2	35.8	-6.4 %
Totale tCO ₂ e/årsverk	0.9	0.7	0.7	-4.6 %
Total tCO ₂ e/omsetning	0.3	0.3	0.3	-7.0 %
MWh/ÅV	9.9	9.4	10.0	5.4 %
Omsetning	135.6	141.0	142.0	0.7 %

Kilometergodtgjering: I 2018 er det gjeve godtgjering for 40 910 km. Dette gjev eit utslipp på 5,7 tCO₂e, og er ein reduksjon på 10,8 % frå 2017.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjonar og behandlingsmetode (resirkulert, energiattvunne, deponert). Avfall står for eit utslipp på 9,4 tCO₂e i 2018, og utgjer 1 % av totale klimagassutslipp. Utsleppa er redusert med 1,5 tCO₂e frå tidlegare år. Utsleppa knytt til papiravfall er på under 0,1 tCO₂e. Dette er relativt lite og berre merka med ein strek i tabellen.

Papirforbruk: Rapportert mengde er innkjøpt papir til kontor. Utslipp frå innkjøpt papir utgjer 1,1 tCO₂e. Det er 3 % av totalutsleppa i 2018.

SpareBank 1 Lom og Skjåk nyttar CEMAsys.com AS til å rekne ut utslippa. Utsleppa har gått ned frå 45,9 tCO₂e i 2016 til 35,8 tCO₂e i 2018, dvs 22 %. Banken finn det tilfredsstillande at utslippa er kutta med 22 % på to år, men vil arbeide vidare for å redusere utslippa ytterlegare. For å kompensere for utslippa i 2018, har banken bestemt å kjøpe klimavote tilsvarende utslippa på 35,8 tCO₂e. Dette utgjer kr. 3.060.

SpareBank 1 Gruppen og Banksamarbeidet

Om Sparebank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet til 8 dotterselskap, som alle utviklar og leverer produkt til alliansebankane, som igjen tilbyr desse til kundane i lokalmarkedene sine.

Selskapet utviklar og leverer også produkt til LOs forbund og forbundsmedlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

SpareBank 1 Gruppen AS er 100 % eigd av SpareBank 1-bankar og Landsorganisasjonen LO med følgjande eigarbrøk: SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %), og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknytt LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap per 31. desember 2018:

- SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring)
- SpareBank 1 Skadeforsikring AS
- ODIN Forvaltning AS
- Conecto AS (inkasso)
- SpareBank 1 Factoring AS
- SpareBank 1 Portefølje AS
- SpareBank 1 Spleis AS
- SpareBank 1 Medlemskort AS (eig 51 % - forvaltning av LOfavør)

Om Banksamarbeidet DA

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA har det administrative ansvaret for samarbeidsprosessar og leveransar av tenester til SpareBank 1-alliansen.

Selskapet leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstenester til alliansebankane. Selskapet bidreg til felles aktivitetar som gjev bankane stordrifts- og kompetansefordelar.

Selskapet eig og forvaltar også dei immaterielle rettane til alliansen under felles merkevarenamn: SpareBank 1.

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er 100 % eigd av SpareBank 1-bankar og SpareBank 1 Gruppen AS med følgjande eigarbrøk:

SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74 %), SpareBank 1 SMN (17,74 %), SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %), Samarbeidende Spare-banker Utvikling AS (17,74 %), SpareBank 1 Østlandet (19,04 %), SpareBank 1 Gruppen AS (10 %)

Selskapa i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Banksamarbeidet utgjer det som kallast **Alliansesamarbeidet**.

Alliansesamarbeidets visjon:

Attraktive for kundane og bankane!

Verdiar:

Nær og dyktig.

Desse selskapa er og tilknytt alliansen og eigd av fleire av SpareBank 1-bankane:

SpareBank 1 Betaling AS, SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Kredittkort AS, SpareBank 1 Markets AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, BN Bank ASA

Bankane i SpareBank 1-alliansen består av 14 sjølvstendige sparebankar (juridiske einingar). Totalt arbeider rundt 7 000 tilsette i SpareBank 1. Ca. 1 200 av dei er tilsett i Alliansesamarbeidet.

Fremtind Forsikring AS

SpareBank 1 Gruppen og DNB ASA gjekk den 24.09.18 inn ei avtale om å slå saman forsikringsverksemdene sine. Fusjonen vart godkjent av Finanstilsynet den 21.12. og trådde i kraft frå 1. januar 2019. Namnet på det fusjonerte selskapet er Fremtind Forsikring AS. Som ledd i transaksjonen er planen å fisjonere dei individuelle personrisikoforsikringane frå Spare-

Disse 14 sjølvstendige bankane utgjer SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1 BV
SpareBank 1 Gudbrandsdal
SpareBank 1 Hallingdal Valdres
SpareBank 1 Lom og Skjåk
SpareBank 1 Modum
SpareBank 1 Nord-Norge
SpareBank 1 Nordvest
SpareBank 1 Ringerike Hadeland
SpareBank 1 SMN
SpareBank 1 SR-Bank ASA
SpareBank 1 Søre Sunnmøre
SpareBank 1 Telemark
SpareBank 1 Østfold Akershus
SpareBank 1 Østlandet

Alliansepartnerar:

Eigardelar BS = /SB1G:	SpareBank 1 SR-BANK 18/19,5%	SpareBank 1 SMN 18/19,5%	SpareBank 1 NORD-NORGE 18/19,5%	SpareBank 1 SAMSPAR 18/19,5%	SpareBank 1 ØSTLANDET 19/12,4%	 0/9,6%
---------------------------	------------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------	------------------------------------	--------------------------------------	--

Felleseigde selskap utanfor
Alliansesamarbeidet - ulike eierbrøk*

SpareBank 1 Betaling AS

SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Markets AS

BN Bank ASA

Alliansesamarbeidet

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA (BS)

EiendomsMegler 1 Norge AS

SpareBank 1 Kundesenter AS

SpareBank 1 Verdipapirservice AS

SpareBank 1 ID AS

SpareBank 1 Asept AS

SpareBank 1 Gruppen AS
(SB1G) (eier 10% av BS)

SpareBank 1 Forsikring AS
Livsforsikring

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

ODIN Forvaltning AS
Fondsforvaltning

SpareBank 1 Medlemskort AS
Forvaltning av LO-favor

Conecto AS
Inkasso

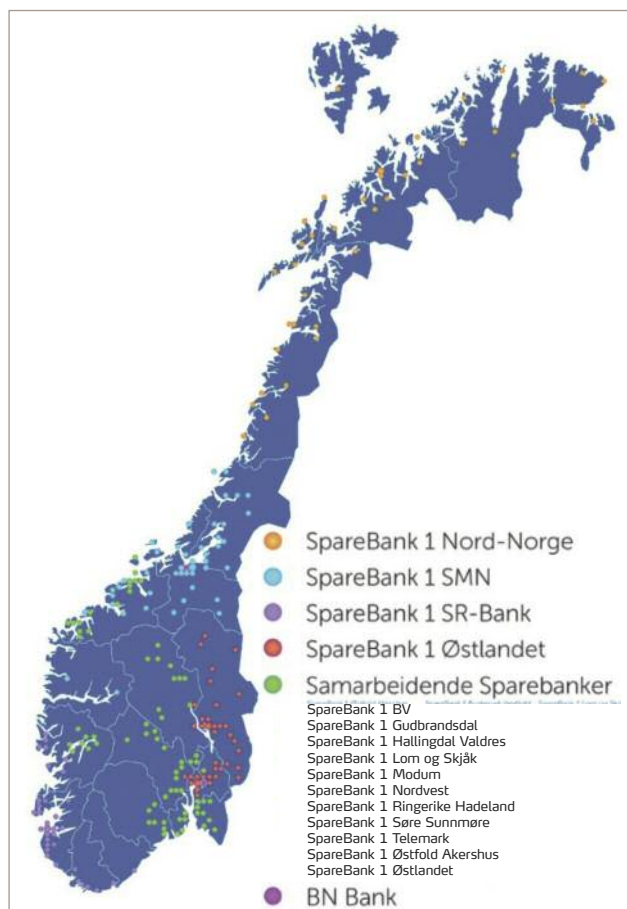
SpareBank 1 Factoring AS

SpareBank 1 Portefølje AS

SpareBank 1 Spleis AS,
folkefinansiering

Bank 1 Forsikring AS (livselskapet) og DNB Livsforsikring AS til det fusjonerte selskapet, i tillegg til dei bedriftsbetalte personrisikoforsikringane frå SpareBank 1 Forsikring AS. Denne delen av transaksjonen er planlagt gjennomført i 1. kvartal 2019.

I transaksjonsavtala er det lagt til grunn eit byteforhold på 80 % for SpareBank 1 Gruppen AS og 20 % for DNB ASA. Dette byteforholdet er basert på framforhandla marknadsverdi av dei to skadeforsikringsselskapa, inklusive verdien av personrisikoprodukta i den planlagde fisjonen. DNB ASA har i tillegg sikra seg opsjon på å kjøpe seg opp til 40 % eigardel. I transaksjonen er det nye

Av dei 14 sjølvstendige sparebankane som inngår i SpareBank 1-alliansen er det både:

- ✓ Børsnoterte bankar
- ✓ Eigenkapitalbevisbankar
- ✓ Tradisjonelle sparebankar
- ✓ Aksjesparebank

skadeselskapet verdsett til 19,75 mrd. kroner, inklusive verdien av personrisikoprodukta. Fremtind, utan personrisikoprodukta, er verdsett til 13,5 mrd. kroner.

Basert på tal pr. 31.12.17 og proforma konsernrekneskap, vil fusjonen og oppkjøpet frå DNB frå 20 % til 35 % eigardel samla sett føre til ein auka eigenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå på om lag 4,7 mrd. kroner. Andelen til majoriteten (SpareBank 1-bankane og LO) av denne auka er på om lag 2,5 mrd. kroner.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil, før ein tek omsyn til effekten av eventuell overføring av personrisikoprodukta, få ein skattefri gevinst på om lag 1,71 mrd. kroner som følgje av nedsalet til DNB ASA. Utbyttegrunnlaget til SpareBank 1 Gruppen aukar tilsvarende den nye gevinsten. SpareBank 1 Lom og Skjåk sin del av eit eventuelt utbytte på 1,71 mrd. kroner utgjør 25,1 mill. kroner (1,47 %). Eit eventuelt utbytte frå SpareBank 1 Gruppen vil vera bestemt av kapitalsituasjonen og avgjerder i dei styrande organa i selskapet, og kan ikkje gjennomførast før tidlegast 2. kvartal. 2019. Finanstilsynet offentliggjorde i 3. kvartal 2018 brev til finansdepartementet der det vart gjort framlegg om endringar i gjeldande regelverk som vil hindre finansinstitusjonar i å utbetale utbytte basert på interimrekneskap. Dersom dette blir vedteke, vil det moglege utbyttet frå SpareBank 1 Gruppen til eigarbankane ikkje kunne skje før i 2020. Tilsvarende vil eit eventuelt auka utbytte til eigarane i bankane, basert på nedsalet, ikkje kunne gjennomførast før i 2021.

Eiendomsmegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS

Banken er deleigar i EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS med 20,7 %. Selskapet er medlem av EiendomsMegler 1, og vi meiner eigarskapet vårt kan gje synergieffektar. Dette ønskjer vi å utnytte enda betre i framtida, og dette vil òg inngå i banken sin strategi. Årsresultatet i 2018 vart kr 3 479 509,- etter finans og skatt. Omsetninga gjekk opp frå kr 24 129 671,- i 2017 til kr 29 156 322,- i 2018.

Lom og Skjåk Sparebanks Næringslivsfond

Næringslivsfondet i banken har ein grunnkapital på kr 4 000 000, –. Føremålet til fondet er å styrke næringslivet i distriktet. Kr 250 000 kan kvart år delast ut til prosjekt og forarbeid for nyetableringar, og til å styrke eksisterande verksemdar med tilskot til produktutvikling, konsulenttenester, opplæring og marknadsføring. Utdeling frå fondet kan bli gjeve i form av tilskot og næringsstipend etter mottekne søknadar. Næringsstipendet er nytt og vil bli delt ut første gongen i 2019. Næringsstipendet skal vera eit bidrag til nyskaping, utvikling og vekst i næringslivet, med mål om fleire varige arbeidsplassar i SpareBank 1 Lom og Skjåk sitt primærområde. Stipendet kan delast ut til nyetablerarar og næringsdrivande, eller til samanslutningar der hovudvekta av næringsdrivande er innanfor primærmarknadsområdet.

Framtida

SpareBank1 Lom og Skjåk legg vekt på sunn vekst, på høgde med, eller over den generelle bankmarknaden. Vi skal prestere gode nøkkeltal, og gjennom dette styrke eksistensgrunnlaget til banken. Sjølvstende står sterkt og er teke inn i strategidokumenta til banken.

Ny strategiplan for 2017–2020 vart vedteken i styret i november 2016. SpareBank 1 Lom og Skjåk skal utvikle seg frå å vera ein tradisjonell lokalbank til ein moderne lokalbank med tradisjonar i 2020.

God resultatutvikling er òg viktig for å møte dei strengare regulatoriske krava til bankane. Styresmaktene sine krav om styrking av soliditeten, større likviditetsbuffer og auka kapitaldekning inneber at banken må søkje å bli enda meir kostnadseffektiv og ha ein framleis sunn utlånsvekst. Det er viktig at veksten i utlån ikkje påfører banken tap, og at vi har god kvalitet i kundeporteføljen.

Vi opplever sterk konkurranse i bankmarknaden, og dette vil truleg presse rentemarginen ytterlegare ned i 2019.

Det er viktig for oss å halde posisjonen vår som den leiande banken i dei fem norddalskommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre.

Eit stort potensial for banken er medlemmane i LO, der SpareBank1 har sterke relasjonar. Dette arbeidet skal styrkast gjennom marknadsføring av produkt tilrettelagt nettopp for dette segmentet. Eit anna viktig segment for banken er ungdom.

Elles skal vi satse på nye kundar i primærmarknaden vår. Ein viktig marknad for oss er Oslo og Akershus, som vi også skal ha vekst i.

Vi er ein bank med stort samfunnsengasjement og dyktige medarbeidarar. Sjølv om styresmaktene gjennom lover og føresegner stiller nesten like strenge krav til ein lokalbank som til nasjonale bankar, skal vi med offensiv tilnærming og endringsvilje kontinuerleg utvikle oss til beste for kundar, tilsette og samfunnet kring oss.

Banken skal også i 2019 vera lønnsam og bidra til verdiskaping for kundar og lokalsamfunn. Vår visjon er «din lokalbank – der du er», og denne visjonen skal vi etterleva.

Takk til forretningskontaktar, tillitsvalde og tilsette

Styret takkar forretningskontaktar, tillitsvalde og dei tilsette for godt samarbeid i 2018. Banken har stor oppslutning av både gamle og nye kundar. Solid innsats i alle ledd i organisasjonen er eit godt utgangspunkt for inneverande år.

Lom, 14. februar 2019

Hans Ivar Kolden (styreleiar)

Tordis Brandsaer

Anne-Lise Marstein

Jo Trygve Lyngved

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand (adm. banksjef)

(Tall i 1000 kr)

	Noter	2018	2017
Renteinntekter og lignende inntekter		164.817	160.358
Rentekostnader og lignende kostnader		58.258	54.030
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	4	106.560	106.328
Provisjonsinntekter	5	37.703	36.249
Provisjonskostnader	5	2.624	2.435
Annen driftsinntekt	6	404	589
Netto provisjons- og andre inntekter		35.483	34.403
Utbytte	7	26.511	42.658
Netto verdiendring og gevinst/tap (-) på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler	8	4.331	8.597
Netto avkastning på finansielle investeringer		30.842	51.256
Sum inntekter		172.885	191.986
Lønn og andre personalkostnader	9,17	41.470	43.331
Administrasjonskostnader	10	27.446	25.707
Ordinære avskrivninger	10,12	3.218	3.564
Annen driftskostnad	10	13.153	11.247
Sum driftskostnader		85.287	83.849
Driftsresultat før tap		87.598	108.136
Tap på utlån og garantier	14	-4.570	4.427
Tap (-)/ gevinst på verdipapirer som er anleggsmidler	16	0	0
Resultat av ordinær drift før skatt		92.168	103.710
Skattekostnad	11	17.338	15.489
Resultat av ordinær drift etter skatt		74.830	88.221
Overføringer og disponeringer			
Overført til sparebankens fond		73.580	87.771
Overført til gavefond og/eller gaver		1.250	450
Sum disponeringer	22	74.830	88.221

Styret i banken. Bak frå venstre: Tordis Brandsar, Anne-Lise Marstein, Sigbjørn Oppheim, Wenche Ritha Vilhelmsen og Jo Trygve Lyngved. Fremst frå venstre: Hans Ivar Kolden (styreleiar) og Unni Strand (adm. banksjef).

(Tall i 1000 kr)	Note	2018	2017
EIENDELER			
Konter og fordringer på sentralbanker		42 963	42 735
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13	332 358	553 682
Brutto utlån til og fordringer på kunder	14,18	5 119 952	4 641 105
-Nedskrivninger på individuelle utlån	14	-9 195	-12 751
-Nedskrivninger på grupper av utlån	14	-18 282	-18 130
Sum netto utlån og fordringer på kunder		5 092 476	4 610 224
Obligasjoner og sertifikater	15,18	136 000	125 922
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	16	194 621	138 486
Aksjer i felleskontrollert virksomhet	16	72 296	72 296
Aksjer i datterselskap/tilknyttet selskap	16	2 863	2 863
Utsatt skattefordel	11	955	891
Varige driftsmidler	12	28 271	31 060
Andre eiendeler		3 943	1 672
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		1 858	2 135
SUM EIENDELER		5 908 603	5 581 965
GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner	20	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	19	4 356 245	4 008 332
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	20	631 152	716 919
Betalbar skatt	11	17 396	14 587
Annen kortiktig gjeld		11 227	19 215
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		8 415	8 640
Pensjonsforpliktelser	17	2 230	3 151
Spesifiserte tapsavsetninger garantier	14	200	2 968
Annen ansvarlig lånekapital	21	50 070	50 056
SUM GJELD		5 076 935	4 823 869
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital:			
Sparebankens fond		831 668	758 096
SUM EGENKAPITAL	22,23	831 668	758 096
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		5 908 603	5 581 965
Poster utenom balansen:			
Garantier	26	186	191
Pantsettinger	27		
Derivat	24		

Styret for SpareBank 1 Lom og Skjåk
Lom, 31.desember 2018
torsdag 14. februar 2019

Hans Ivar Kolden
Styreleder

Tordis Brandsar

Jo Trygve Lyngved

Sigbjørn Oppheim

Anne-Lise Marstein

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand
Adm.banksjef

(Tall i 1000 kr)		2018	2017
Resultat av ordinær drift før skatt		92 168	103 710
Ordinære avskrivninger		3 218	3 564
Tap ved avgang anleggsmidler		4	
Tap på utlån		-1 822	6 858
Tap på garantier		-2 768	-2 432
Betalbare skatter		-14 590	-15 303
Avsatt til gaver		-1 250	-450
Tilført fra årets drift		74 960	95 948
Endring diverse gjeld		-9 145	5 092
Endring diverse fordringer		-1 994	-1 646
Likviditetsendring i resultatregnskapet		63 820	99 394
Endring brutto utlån		-480 430	-134 292
Endring kortsiktige verdipapir		-57 576	8 870
Endring innskudd fra kunder		347 913	222 465
Netto likviditetsendring fra virksomheten	A	-126 272	196 437
Investering i varige driftsmidler		-434	-3 949
Endring langsiktige verdipapirer		-8 636	-7 832
Likviditetsendring vedr investeringer	B	-9 070	-11 781
Endring obligasjonsgjeld		-85 753	55 564
Likviditetsendring fra finansiering	C	-85 753	55 564
A+B+C Sum endring likvider		-221 095	240 220
Likvidbeholdning 1.1.		596 416	356 196
Likvidbeholdning 31.12.		375 321	596 416
som består av:			
Kasse, Norges Bank		42 963	42 735
Likviditetsinnskudd andre finansinstitusjoner		332 358	553 682
SUM		375 321	596 416

Note 1 Generell informasjon

SpareBank 1 Lom og Skjåk har forretningsadresse Sognefjellsvegen 4, 2686 Lom. Bankens organisasjonsnummer i Foretaksregisteret er 937 888 015. Banken opererer i Norge og reguleres av norsk rett.

Banken har ett datterselskap; Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS. Det er ikke utarbeidet konsernregnskap inkludert datterselskapet ettersom de økonomiske størrelsene i Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS ikke er av en slik størrelse at de vil påvirke bankens resultater eller balanse i vesentlig grad. Bankens virksomhet er vurdert som en samlet virksomhet, dvs. ett segment.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Note 2 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet etter regnskapslovens regler samt årsregnskapsforskriften for bank og gjeldende norske regnskapsstandarder og forskrifter.

Inntektsføring og kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader, i tråd med de generelle regnskapsprinsipper i regnskapsloven. Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i bankens balanse. Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som et tilgodehavende i balansen. Utbytte fra aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres det året det mottas. Gebyrer som er direkte betaling for utførte tjenester, tas til inntekt når tjenesten utføres. Etableringsgebyr overstiger ikke kostnadene forbundet med etablering av lån og tas derfor til inntekt i etableringsåret.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Utlån og garantier

Utlån og garantier er bokført i henhold til gjeldende lover og forskrifter. Utlån til kunder blir pr 31.12.2018 vurdert til virkelig verdi. Utlån skal i senere perioder etter etableringstidspunktet, vurderes til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalte avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall gitt en inntruffet tapshendelse. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Fastrenteutlån til kunder regnskapsføres som øvrige utlån. Informasjon om beregnet markedsverdi på utlånene opplyses i egen note (se note 14a).

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og rapporteres som dette når forfalte avdrag og renter ikke er betalt 90 dager etter forfall. Det samme gjelder for rammekreditter som er overtrukket. Tapsutsatte engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandlinger, iverksatt rettslig inkasso, utpanting er foretatt, utlegg er tatt eller hvor andre forhold som svikt i likviditet eller soliditet eller brudd på øvrige klausuler i låneavtaler med banken, klassifiseres også som misligholdt. Utlån og andre engasjement som ikke er misligholdte, men hvor situasjonen til selskapet gjør det sannsynlig at banken påføres tap, klassifiseres som tapsutsatte.

Før hvert kvartalsskifte blir alle engasjement i de to høyeste risikoklassene gjennomgått med hensyn til eventuell nedskrivning. Andre vesentlige engasjement blir gjennomgått årlig uavhengig av risikoklasser.

Nedskrivning for tap på utlån foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån til en kunde eller en gruppe av utlån til kunder, har verdifall.

Individuelle nedskrivninger foretas dersom det foreligger objektive bevis på redusert kredittkvalitet hos kunden.

Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data institusjonen har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor
- Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitoren blir tatt under konkursbehandling.

Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Verdi av pantsikkerhet fastsettes til antatt realisasjonsverdi på forventet fremtidig realisasjonstidspunkt.

Den effektive renten som benyttes, er lånets effektive rente før objektive indikasjoner på verdifall ble identifisert.

Nedskrivninger reverseres helt eller delvis når verdifallet anses å være helt eller delvis bortfalt.

Når banken konstaterer tap på engasjement, som det tidligere er gjennomført individuelle nedskrivninger på, blir hele tapet rapportert som konstatert i perioden, mens den individuelle nedskrivningen blir tilbakeført. Innkomne beløp på tidligere avskrevne engasjement, rapporteres som reduksjon i tap på utlån og garantier.

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle vurderinger for verdifall, vurderes samlet i grupper. Utlån som er vurdert individuelt, men hvor nedskrivning ikke er foretatt, blir også vurdert i grupper.

Vurderingen baseres på objektive indikasjoner for verdifall som har inntruffet på balansedagen og som kan knyttes til gruppen. Gruppene er definert som utlån med like risiko- og verdiegenskaper basert på inndeling av kundene etter hovedsektorer og hovednæringer samt risikoklasse.

Beregning av nedskrivningsbehov foretas per kundegruppe med utgangspunkt i estimer for konjunktursituasjonen samt tapserfaring for de respektive kundegruppene. Gruppenedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar reduksjon i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder:

- Negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen, eller
- Nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen.

Individuelle og gruppevisse nedskrivninger resultatføres som tap på utlån og garantier.

Overføring av låneporteføljer til SpareBank1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditt AS er etablert som kredittforetak etter konsesjon fra Finanstilsynet og er lokalisert i Stavanger. Hovedformålet med foretaket er å sikre eierne stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige priser. Lov med forskrifter som gir foretaket anledning til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett, ble ferdigstilt juni 2007. SpareBank 1 Lom og Skjåk har ved utgangen av 2018 overført 1.476,2 mill. kr i boliglån til foretaket og beløpet er ikke med i note 14 c) "Risikoklassifisering".

Låneporteføljen føres ut av balansen på det tidspunkt reell risiko vedrørende utlånene er overført og kontroll over rettighetene til utlånene er bortfalt.

Aksjer i felleskontrollert virksomhet

Investering i felleskontrollerte virksomheter er regnskapsført til historisk kostpris. Nedskrivning til virkelig verdi skjer dersom verdifallet anses for å være varig og virkelig verdi er lavere enn historisk kostpris. Eventuelle nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Utbytte fra felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres det året det mottas.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis

Ikke børsnoterte aksjer og andeler i deltagerlignede selskaper er klassifisert som anleggsmidler og vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi per post. Eventuelle nedskrivninger blir reversert når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Aksjer, aksjefond og egenkapitalbevis som er notert på børs, er klassifisert som omløpsmidler. Hvert enkelt verdipapir blir vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskost og børskurs pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og ansvarlige lån

Obligasjoner og sertifikater er klassifisert som omløpsmidler. Hvert enkelt papir blir vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi pr 31.12.

Egenutstedte obligasjoner

Tilbakekjøp av egne obligasjoner for nedregulering av gjeld nettoføres mot obligasjonsgjelden. Tap eller gevinst som har oppstått ved kjøp eller salg av egne obligasjoner i annenhåndsmarkedet behandles som over- eller underkurs ved utstedelse.

Pr. 31.12.2018 var bankens beholdning av egne obligasjoner kr 55 mill.

Eiendom, anlegg og utstyr

Investeringer i eiendom, anlegg og utstyr balanseføres til anskaffelseskost fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger. Anskaffelseskosten inkluderer utgifter for å anskaffe eiendelen. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Avskrivningene starter når eiendelene er klare for bruk. Avskrivningene er lineært fordelt over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler som overtas i forbindelse med inndrivelse av engasjementer og som er ment for rask realisasjon, regnskapsføres i balansen som omløpsmidler. Eiendelene vurderes til antatt realisasjonsverdi på overtakelsestidspunktet. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler, føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

Banken hadde ved utgangen av regnskapsåret 2018 ingen overtatte eiendeler.

Skatter

Overskuddsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen vil bli realisert i fremtiden. I tillegg til overskuddsskatt betaler banken formuesskatt til staten med 0,15 %. Skatten inngår i betalbar skatt.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital omfatter utstedte sertifikater, obligasjoner, ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner. Verdipapirgjelden og den ansvarlige lånekapitalen er pr 31.12. vurdert til amortisert kost korrigert for over-/underkurs.

Pensjoner

Bankens tjenestepensjonsordning oppfyller lovens krav om tjenestepensjon.

Banken har ingen ordinær ytelsesbasert ordning da den tidligere ordningen ble avviklet 31.12.2016. Alle tidligere medlemmer omfattes nå av innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har imidlertid en forpliktelse knyttet til tidligere administrerende banksjef. Premiefastsettelse og beregning av pensjonsforpliktelsene i denne avtalen skjer etter aktuarielle prinsipper. Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametere. Det henvises til note 17 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

Bankens prinsipp for bokføring av pensjonsforpliktelser og -kostnader er i tråd med NRS 6 Pensjonskostnader. Estimatavviket føres i tråd med IAS 19 direkte mot egenkapitalen.

AFP ordningen i privat sektor

Fra 1.1.2011 er det innført nye regler for AFP i privat sektor. Ny AFP-ordning skal finansieres med premier fra alle arbeidsgiverne med en prosentandel av lønn. Dette i motsetning til gammel ordning hvor den enkelte bank betalte en egenandel på 60-100 % ved AFP-uttak for bankens ansatte.

Ny AFP-ordning er ansett å være en ytelsesbasert ordning. Administrator har pr i dag ikke beregnet forventet over- eller underdekning for ordningen som helhet, og av den grunn behandles ny AFP-ordning som en innskuddsordning. Årspremien er bokført som en kostnad i resultatregnskapet.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og etter de samme prinsipper og rapporteres sammen med disse. Det foretas nedskrivninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig.

Det gis opplysninger om tapsutsatte forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige.

Finansielle derivater

Banken har tatt opp sikringsforretninger i form av swap-avtaler som sikrer banken mot svingninger i rente på utlån med fast rente. Swap-avtalene er regnskapsført som sikringsinstrumenter som ikke balanseføres så lenge sikringene anses som effektive. Netto oppgjør for de finansielle derivatene resultatføres på samme regnskapslinje som rente fra den balanseposten som instrumentet skal sikre (sikringsobjektet).

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig nedskrivninger på utlån. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder, fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden, er opplyst dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden og viser hvordan banken får tilført midler og hvordan disse er disponert.

IFRS

IFRS vil gjelde fra tidligst 1.1.2020, noe som vil medføre endringer i reglene for tapsnedskrivninger. Nytt regelverk vil kunne føre til økte tapsnedskrivninger, men foreløpige beregninger tilsier at det ikke medfører vesentlige økninger.

Note 3 Finansiell risikostyring

Overordnet ansvar og kontroll

Risikostyring i SpareBank 1 Lom og Skjåk er en prosess for å identifisere, håndtere og følge opp risikoer slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens valgte risikoprofil. Risikostyringen skal støtte opp under strategisk utvikling og måloppnåelse for derved å medvirke til finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av mulig synergi- og diversifiseringseffekter

Styret skal påse at SpareBank 1 Lom og Skjåk har en ansvarlig kapital og ren kjernekapital som er forsvarlig i forhold til ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav. Styret fastsetter de overordnede prinsippene for risikostyring, herunder mål, rammer, fullmakter og retningslinjer. Administrerende banksjef er ansvarlig for å etablere en forsvarlig risikostyring. Dette betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det innføres effektive risikostyringsfunksjoner og –systemer og at risikoeksponeringen overvåkes.

De ulike forretningsområdene er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde og skal påse at risikostyring og –eksponering er innenfor de rammer og fullmakter som er fastsatt.

Risk controller er ansvarlig for risikostyring og compliance samt å videreutvikle bankens rammeverk for helhetlig risikostyring og kontroll, herunder risikoanalyser, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper. I tillegg er risk controller ansvarlig for overordnet risikoovervåkning og periodisk risikorapportering til styret. Risikoen til SpareBank 1 Lom og Skjåk tallfestes blant annet gjennom beregning av forventet tap og risikojustert kapital. For beregning av kredittrisiko benyttes modell utviklet av SpareBank 1 Alliansen. Modellen tar utgangspunkt i statistiske beregninger og baserer seg på at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 % av mulige uventede tap. Beregning av risikojustert kapital for øvrige risikotyper, baserer seg i større grad på kvalitative metoder.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer SpareBank 1 Lom og Skjåk på, så som:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kredittrisiko

Den største finansielle risikoeksponeringen til SpareBank 1 Lom og Skjåk er kredittrisiko i utlånsporteføljen. Kredittrisiko er risikoen for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Styret gjennomgår ved behov bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til administrerende banksjef innenfor visse rammer. Administrerende banksjef kan videredelegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

SpareBank 1 Lom og Skjåk bruker statistiske modeller utviklet i SpareBank 1 Alliansen som grunnlag for beregning av risiko og kategorisering av kredittporteføljen. Med bakgrunn i modellene kategoriseres kundene i følgende undergrupper; svært lav, lav, middels, høy og svært høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår jevnlig bankens strategi for verdipapirer hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer samt maksimalrammer for eksponering pr. bransje og pr. utsteder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter og aksje-/verdipapirkurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten. Styring av markedsrisiko skjer gjennom styrevedtatte rammer.

SpareBank 1 Lom og Skjåk sine posisjoner i forhold til rammer rapporteres periodisk til styret og ledelsen. For aksjerisiko er det etablert maksimalrammer mot aksjemarkedet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Lom og Skjåk ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader. Bankens styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekkrettigheter, overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS og deponering av verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank. Vi viser til note 25.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser. Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Dette er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap ansees å være uvesentlig.

Note 4 Netto renteinntekter

Renteinntekter	2018	2017
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 825	2 413
Renter av utlån til og fordringer på kunder	160 426	156 261
Renter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	1 566	1 683
Sum renteinntekter	164 817	160 358
Rentekostnader		
Renter på innskudd fra og gjeld til kunder	40 540	36 132
Renter på ansvarlig lånekapital	1 553	1 506
Renter på utstedte verdipapirer	13 151	13 562
Renter annen gjeld	5	2
Avgifter til Bankenes sikringsfond	3 009	2 827
Sum rentekostnader	58 257	54 030
Sum netto renteinntekter	106 560	106 328

Note 5 Netto provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter	2018	2017
Garantiprovisjon	3 117	3 542
Verdipapiromsetning og - forvaltning	4 224	3 947
Forsikringstjenester	7 135	6 469
Betalingsformidling	7 352	6 828
Boligkreditt	11 407	11 699
Andre provisjonsinntekter	4 467	3 763
Sum provisjonsinntekter	37 703	36 249
Provisjonskostnader		
Andre gebyrer og provisjonskostnader	2 624	2 435
Sum provisjonskostnader	2 624	2 435
Sum netto provisjonsinntekter	35 079	33 814

Note 6 Andre driftsinntekter

	2018	2017
Driftsinntekter faste eiendommer	33	33
Andre driftsinntekter	371	555
Sum andre driftsinntekter	404	589

Note 7 Utbytte

	2018	2017
Utbytte fra aksjer, andeler og grunnfondsbevis	4 481	3 447
Utbytte fra felleskontrollert virksomhet	22 031	39 211
Sum utbytte	26 511	42 658

Note 8 Netto verdiendring på verdipapirer

	2018	2017
Netto realiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	260	674
Netto urealiserte verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-95	82
Netto realiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	3 638	7 193
Netto urealiserte verdiendring på aksjer, aksjefond og EK bevis	-174	30
Netto inntekter/ kostnader (-) på valuta og finansielle derivater	702	618
Sum netto verdiendring på verdipapirer	4 331	8 597

Note 9 Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

	2018	2017
Lønn	31 906	31 273
Arbeidsgiveravgift	4 229	4 247
Finansskatt	1 694	1 704
Pensjoner (note 17)	917	3 212
Arbeidsgiveravgift av pensjon	405	373
Finansskatt av pensjon	161	156
Andre ytelser	2 160	2 367
Sum personalkostnader	41 470	43 331

Ansatte	2018	2017
Antall årsverk pr. 31.12:	53	53
Antall ansatte pr. 31.12:	54	54

På grunn av god budsjettoppnåelse i 2018 vedtok styret å utbetale overskuddsdeling til alle ansatte med kr 31.235 pr årsverk. Rentesubsidiering utlån til ansatte utgjør kr. 264.124 for 2018. For 2017 utgjorde det kr. 273.009. Ingen tillitsvalgte har i kraft av sine verv rentesubsidiering på utlån. Utlån til ansatte, se note 14a.

Ytelser til ledende ansatte i 2018

Tittel	Navn	Ordinær lønn	Andre godtgj.	Pensjonskostnader	Sum	Lån
Adm. banksjef	Unni Strand	1 242	21	228	1 491	0
Viseadm. banksjef	Pål Åge Sjurgard*	1 005	19	204	1 228	400
Banksjef bedrift	Nils Arne Haugen*	953	32	177	1 162	2 865
Banksjef kundesenter	Ingvard Olstad*	859	25	147	1 031	1 500
Banksjef forretningsstøtte/stab	Ola Aarvik	934	30	123	1 087	4 374
Markeds- og komm. ansvarlig	Kristin Nygård Lonbakken	688	28	52	768	3 044
Risk. controller	Anne Kjæstad Veggum	804	26	59	889	1 500

* I pensjonskostnader ligger også en kompensasjon for bortfallet i forbindelse med overgang fra YTP til ITP, jfr note 17.

Vilkår for lån til ledende ansatte avviker ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for alle ansatte. Representanter i selskapsorganer har lån til ordinære vilkår.

Ledergruppen har ikke rettigheter utover ordinær pensjon tilsvarende øvrige ansatte ref omtale under regnskapsprinsipper (note 2 og note 17). Ansettelsesavtale med adm. banksjef medfører ingen øvrige forpliktelser for banken ved fratreden.

Ytelser til styret i 2018

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Styreleder	Hans Ivar Kolden	168,0	2 864
Nestleder	Tordis Brandsar	67,0	1 658
Styrets medlemmer:	Anne Lise Marstein	57,0	1 351
	Jo Trygve Lyngved	69,0	211
Ansattes representant	Sigbjørn Oppheim	72,0	1 622
	Wenche Ritha Vilhelmsen	72,0	1 020
Vararepresentanter		12,0	0
Sum		517,0	8 726

Lånevilkår til styreleder er på de forskjellige lånene 2,70% med restløpetid på 13 år og 10 mnd., og 2 lån med 2,95% som hhv har restløpetid 7 år og 4 mnd og 11 år og 7 mnd. Vilkår for lån til øvrige styremedlemmer avviker heller ikke fra de generelle bestemmelsene som gjelder for alle styremedlemmer.

Ansattes representant i styret mottar også ordinær lønn, opptjener pensjonsrettigheter og mottar øvrig godtgjørelse som ikke er inkludert i tabellen over.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styre-/møtehonorar.

Ytelser til generalforsamlingen i 2018

Tittel	Navn	Honorar	Lån
Leder t.o.m 14.03.18	Herdis Kvamme Repp	2,5	961
Leder f.o.m 14.03.18	Anna Krogstad	18,0	1 930
Øvrige medlemmer	Samlede ytelser		37 832
Sum		20,5	40 723

4 medlemmer av valgkomiteen har mottatt til sammen kr. 48.000 i honorar .

Gruppering låneengasjement medlemmer i generalforsamlingen

Medlemmene i generalforsamlingen har låneengasjement mellom kr 0,- og 13,715 mill. kr, og fordelt i grupper slik:

Antall	Intervall låneengasjement pr. 31.12.18
1	0 kr.
3	0 - 1,5 mill kr.
2	1,5-3,0 mill kr.
6	over 3,0 mill kr.

Note 10 Driftskostnader

	2018	2017
IKT kostnader	12 939	12 518
Markedsføring	6 151	5 536
Øvrige administrasjonskostnader	8 356	7 653
Driftskostnader faste eiendommer	772	483
Ordinære avskrivninger (note 12)	3 218	3 564
Leiekostnader	3 040	2 004
Andre driftskostnader	9 341	8 760
Sum andre driftskostnader	43 817	40 518

Banken har en leieavtale med AS Midtgard om leie av bankens lokaler i Lom. Ny leieavtale ble signert 2. januar 2019 med rett til forlenging. Ved forlenging har begge parter rett til reforhandling av vilkårene. Bankbygningen i Lom er i sin helhet benyttet til egen virksomhet og det er ingen avtale om overtakelse av anleggsmiddelet. Den årlige leien utgjorde 1,062 mill. kr i 2018. Arealet er 881 kvm.

Lokalene i Vågå er på 281,9 kvm. Leieavtalen løper i 15 år fra den 20.1.2014 og kan forlenges med 2x5 år. Det er 3 måneders oppsigelse. Leien for 2018 til utleier Vågå Kommune er 1,032 mill. kr.

På Dombås leier banken lokaler av Dombås Eiendomsutvikling AS. Leieavtalen gjelder fra 1. mai 2012 og ut 2021. Avtalen forlenges automatisk med 5 år om gangen om ikke noen av partene senest 12 måneder før utløpet av den aktuelle leieperioden har gitt varsel om at leieforholdet ikke ønskes fornyet. Leien for 2018 utgjør 0,883 mill. kr. Arealet er totalt 332 kvm inkl. fellesareal på 56 kvm.

Bankbygningen i Skjåk er i sin helhet eiet av banken og er benyttet til egen virksomhet.

Honorarer til bankens eksterne revisor	2018	2017
Lovpålagt revisjon	617	723
Skatterådgivning	37	39
Andre attestasjonstjenester	28	33
Andre tjenester	15	12
Merverdiavgift	174	202
Sum godtgjørelser til revisor	871	1 009

Note 11 Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende forskjeller vurderes mot hverandre innenfor samme tidsintervall. Dette innebærer at skattereduserende midlertidige forskjeller som forventes å reversere langt frem i tid, ikke kan utlignes mot skatteøkende forskjeller som forventes å reversere før.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel på balansedagen:

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt	31.12.18	31.12.17	Endring
Anleggsmidler	-476	160	-636
Verdipapirer	-158	-64	-94
Pensjonsmidler/(-forpliktelse) ekskl. estimatavvik	-1 420	-1 906	486
Estimatavvik pensjonsforpliktelse (ført direkte mot egenkapitalen)	-1 764	-1 753	-11
Sum utlignbare forskjeller	-3 818	-3 564	-254
Utsatt skatteforpliktelse/(utsatt skattefordel)	-955	-891	-65
Skattesats	25 %	25 %	

Nedenfor er det vist hvordan man kommer fra regnskapsmessig resultat til skattegrunnlag for beregning av overskuddsskatt.

	2018	2017
Ordinært resultat før skatt	92 168	103 710
Permanente forskjeller	-27 768	-47 959
Endring i midlertidige forskjeller som ikke påvirker betalbar skatt		
Endring midlertidige forskjeller	150	-2 024
Årets skattegrunnlag	64 550	53 727
Skattesats	25 %	25 %
Beregnet overskuddsskatt	16 138	13 432
Beregnet formuesskatt	1 259	1 155
Balanseført betalbar skatt	17 396	14 587

Kontroll av årets skattekostnad;

25 % av ordinært resultat før skatt	23 042	25 928
Effekt av permanente forskjeller	-6 942	-11 990
Formuesskatt	1 259	1 155
Forskjell avsatt og utliknet skatt tidligere år	3	376
Effekt av endring i midlertidige forskjeller som ikke påvirker betalbar skatt	-24	21
Resultatført skattekostnad	17 338	15 490
Effektiv skattesats	18,8 %	14,9 %
Effektiv skattesats eks formuesskatt	17,4 %	13,8 %

Note 12 Driftsmidler

	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og andre faste eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2018	18 960	38 665	57 625
Tilgang i 2018	434	0	434
Avgang i 2018	231	0	231
Anskaffelseskost 31.12.2018	19 164	38 665	57 828
Samlede ordinære avskrivninger	13 943	15 614	29 557
Bokført verdi 31.12.2018	5 221	23 051	28 271
Ordinære avskrivninger 2018	1 804	1 414	3 218

Eiendommer	Kommune	Type eiendom	Tot. areal m²	Herav eksternt utleid m²	Bal. ført verdi
Sparebank 1 Lom og Skjåk	Lom	Forretnings- og kontorbygg	398		10 092
Sparebank 1 Lom og Skjåk	Skjåk	Forretnings- og kontorbygg	698	80	4 961
Vågå	Vågå	Forretnings- og kontorbygg	282		2 231
Dombås	Dovre	Forretnings- og kontorbygg	275		462
Leilighet Spania		Feriested	110		2 978
Gjevingpynten	Tvedestr.	Feriested	112		2 326

Eiendommer i Vågå og på Dombås er leide lokaler. Balanseførte verdier er påkostninger leide lokaler.

Note 13 Kredittinstitusjoner – utlån og fordringer

	31.12.18	31.12.17
Utlån til og fordringer på kred.inst.u.avtalt løpetid	302 358	523 682
Utlån til og fordringer på kred.inst.m.avtalt løpetid	30 000	30 000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	332 358	553 682
Gjennomsnittlig rente	0,7 %	0,8 %

Note 14 a) Utlån til og fordringer på kunder

	31.12.18	31.12.17
Kasse-/drifts- og brukskreditter	309 356	291 613
Byggelån	88 619	36 286
Nedbetalingslån	4 721 978	4 313 206
Brutto utlån og fordringer på kunder	5 119 952	4 641 105
Herav utlån til ansatte	80 474	70 070
Gjennomsnittlig rente brutto utlån	2,7 %	3,3 %

Av bankens utlån er det utlån med avtalt fastrente som kan avvike fra bokført verdi.
For øvrige utlån med flytende rente anses bokført verdi å tilsvare markedsverdi.

Av nedbetalingslån utgjør fastrente utlån	31.12.18	31.12.17
Bokført verdi	191 107	152 025
Markedsverdi	190 267	151 899
Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.18	31.12.17
Brutto utlån	5 119 952	4 641 105
-Nedskrivninger på individuelle utlån	-9 195	-12 751
-Nedskrivninger på grupper av utlån	-18 282	-18 130
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5 092 475	4 610 224
Ubenyttet bevilgning	280 789	241 686
Garantier	185 966	190 823
Maksimal eksponering for kredittrisiko	5 559 230	5 042 733

Sikkerhetsverdier

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Bankens reelle maksimale kredittrisiko er derfor vesentlig lavere enn tabellen ovenfor viser. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot etter avtalt motregning, samt avgitte kausjoner fra privatpersoner og selskaper. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager.

	31.12.18	31.12.17
Sum av sikkerhetsverdier, omfatter også lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	6 880 512	6 418 807

Note 14 b) Utlån og garantier fordelt på sektor

	Brutto utlån		Garantier	
Tall i mill kroner	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
Offentlig sektor	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiell sektor	5,4	6,8	0,0	0,0
Næringsdrivende	2 139,7	1 813,1	135,0	138,4
Lønnstakere	2 974,9	2 821,2	50,9	52,5
Sum utlån og garantier fordelt på ulike sektorer	5 120,0	4 641,1	186,0	190,8
Overført SpareBank 1 Boligkreditt	1 476,2	1 390,3		

Note 14 c) Risikoklassifisering av utlån, garantier og kreditter

	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttet bevilgning	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
Svært lav	36,2 %	37,9 %	42,7 %	28,7 %	60,5 %	65,4 %
Lav	25,5 %	23,1 %	15,2 %	23,6 %	15,5 %	12,4 %
Middels	27,8 %	27,2 %	26,1 %	21,9 %	15,5 %	13,5 %
Høy	4,7 %	4,9 %	7,0 %	7,8 %	6,2 %	6,0 %
Svært høy	5,2 %	5,8 %	7,2 %	9,2 %	2,0 %	2,6 %
Misligholdte / nedskrevet	0,6 %	1,1 %	1,8 %	8,8 %	0,2 %	0,0 %
Sum	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100 %	100 %

Note 14 d) Utlån og garantier fordelt på geografisk område

	Brutto utlån		Garantier	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
<i>Tall i mill. kroner</i>				
Lom	689,7	661,8	34,4	34,1
Skjåk	560,8	531,1	51,6	53,6
Vågå	680,9	639,8	43,2	41,7
Lesja/Dovre	958,5	814,9	5,9	5,1
Oslo / Akershus	1 227,4	1 054,3	15,1	13,3
Resten av landet	1 002,7	939,2	35,8	43,0
Sum	5 120,0	4 641,1	186,0	190,8

Note 14 e) Utlån, garantier og bevilgninger fordelt på næringer

	Brutto utlån		Garantier		Ubenyttede bevilgninger	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
<i>Tall i mill. kroner</i>						
Lønnstakere	2 978,6	2 822,1	51,3	52,5	130,4	126,9
Bygg/anlegg/kraft	383,9	278,0	43,6	48,4	30,1	23,4
Primærnæring	829,5	674,1	22,5	22,4	65,0	44,0
Industri	52,4	55,3	4,1	8,4	14,2	12,8
Handel	72,0	76,0	5,2	5,0	22,3	15,3
Tjenesteytende	803,5	735,6	59,3	54,2	18,9	19,3
Sum	5 120,0	4 641,1	186,0	190,9	280,9	241,7

Note 14f) Misligholdte og tapsutsatte engasjementer samt tap på utlån fordelt på næringer

	Misligholdte engasjementer		Tapsutsette engasjementer		Individuelle nedskr. på utlån og garantier	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
<i>Tall i mill. kroner</i>						
Primærnæring	0,0	2,9	0,0	19,1	0,0	3,0
Industri	0,0	0,0	3,4	3,6	1,8	1,4
Bygg/anlegg/kraft	1,5	9,9	0,8	0,0	0,3	1,8
Handel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tjenesteyt. næring	0,6	8,3	20,9	16,3	6,5	8,1
Lønnstakere og lignende	2,0	2,7	2,0	1,0	0,8	1,4
Sum	4,1	23,9	27,0	40,0	9,4	15,7

	31.12.18	31.12.17
Resultatført rente på utlån der det er gjort nedskrivning	2 637	2 083

Note 14 g) Utvikling siste 5 år misligholdte og tapsutsatte engasjement

<i>Tall i mill. kroner</i>	2018	2017	2016	2015	2014
Brutto misligholdte engasjement	4,1	23,9	14,4	44,0	67,9
- individuelle nedskrivninger	0,4	6,3	1,8	8,7	11,2
Netto misligholdte engasjement	3,8	17,6	12,7	35,4	56,7
Øvrige tapsutsatte engasjement:	2018	2017	2016	2015	2014
Brutto tapsutsatte engasjement	27,0	40,0	55,8	30,9	13,1
- individuelle nedskrivninger	9,0	9,4	12,3	9,2	1,9
Netto tapsutsatte engasjement	18,0	30,6	43,5	21,7	11,2

Vi har definert et engasjement til å være misligholdt etter 90 dager etter forfall.

For brutto misligholdte engasjementer over 90 dager er aldersfordelingen som følger:

	31.12.18	31.12.17
3 til 6 måneder	2 043	3 435
6 til 9 måneder	377	6 704
Over 9 måneder	1 716	13 731
Brutto misligholdte	4 135	23 870

For misligholdte eng. med nedskrivninger over 90 dager er aldersfordelingen som følger:

	31.12.18	31.12.17
3 til 6 måneder	0	1 878
6 til 9 måneder	0	6 392
Over 9 måneder	1 661	9 675
Brutto misligholdte	1 661	17 945

For misligholdte eng. uten nedskrivninger over 90 dager er aldersfordelingen som følger:

	31.12.18	31.12.17
3 til 6 måneder	2 043	1 557
6 til 9 måneder	377	312
Over 9 måneder	55	4 056
Brutto misligholdte	2 475	5 925

Note 14 h) Individuelle nedskrivninger

	31.12.18	31.12.17
Individuelle nedskrivninger pr. 01.01	12 751	8 668
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivninger	-1 605	-2 500
+ økte individuelle nedskrivninger i perioden	958	3 400
+ nye individuelle nedskrivninger i perioden inkl amortiseringseffekt	442	3 258
- tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-3 352	-75
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12	9 195	12 751

Det er kun foretatt individuelle nedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder.
De individuelle nedskrivningene fordeler seg som følger:

Individuelle nedskrivninger på;	31.12.18	31.12.17
bedriftsengasjement	8 437	11 394
privatengasjement	757	1 357
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	9 195	12 751

Individuelle nedskrivninger på garantier	31.12.18	31.12.17
bedriftsengasjement	200	2 968
privatengasjement	-	-
Sum individuelle nedskrivninger pr. 31.12.	200	2 968

Note 14 i) Gruppenedskrivninger

	31.12.18	31.12.17
Gruppevisse nedskrivninger pr. 01.01.	18 130	18 584
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	152	-454
Gruppevisse nedskrivninger pr. 31.12.	18 282	18 130

De gruppevisse nedskrivningene er ikke tilordnet spesielle næringer, men avsatt ut i fra en total vurdering av engasjementene. Det er kun foretatt gruppenedskrivninger på utlån til og fordringer på kunder.

Gruppenedskrivningene fordeler seg som følger:

Gruppevisse nedskrivninger fordelt på;	31.12.18	31.12.17
bedriftsengasjement	13 525	13 111
privatengasjement	4 757	5 019
Sum gruppenedskrivninger pr. 31.12.	18 282	18 130

Note 14 j) Oversikt over kostnadsførte tap på utlån og garantier

	2018	2017
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-6 120	2 223
+/- periodens endring i gruppevisse nedskrivninger	152	-454
+ periodens konstaterte tap som tidligere er avsatt som nedskrivning	2 646	5 000
+ periodens konstaterte tap som tidligere ikke er avsatt som nedskrivning	1 009	740
+/- periodens inngang på tidligere perioders kostnadsførte tap	-2 257	-3 082
Kostnadsført tap på utlån og garantier	-4 570	4 427

Note 15 Obligasjoner og sertifikater

	31.12.18	31.12.17
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	136 000	125 922
Sum obligasjoner og sertifikater	136 000	125 922

Obligasjoner	Pålydende	Ansk. kost	Markedsverdi	Bokført verdi
Obligasjoner utstedt av staten	0	0	0	0
Obligasjoner utstedt av fylkeskommuner og kommuner	0	0	0	0
Obligasjoner utstedt av finansielle foretak *	135 910	135 921	136 656	136 000
Obligasjoner utstedt av andre	0	0	0	0
Sum obligasjoner	135 910	135 921	136 656	136 000

* Inkludert ansvarlige lån og fondsobligasjoner – se note 18

Alle verdipapirene er børsnoterte og i NOK. Verdipapirene er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Gjennomsnittlig effektiv rente på obligasjoner og sertifikater utgjør 1,56% i 2018 mot 1,63% i 2017. Rente er beregnet ut fra 12 måneders gjennomsnittlig beholdning.

Note 16 a) Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

	31.12.18	31.12.17
Aksjer vurdert som anleggsmidler (a)	190 075	181 439
Andeler i selskap med delt ansvar (a)	604	604
Rentefond vurdert som omløpsmidler (b)	50 854	0
Aksjefond vurdert som omløpsmidler (b)	8 113	10 881
Egenkapitalbevis vurdert som omløpsmidler (d)	17 271	17 858
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	266 917	210 782

Alle verdipapirer under (b) og (d) er verdipapirer i børsnoterte selskaper.

Selskapets navn	Beholdn. antall	Eierandel i %	Ansk. kost	Markedsverdi	Bokført verdi
894111232 SpareBank1 Næringskreditt AS	52 077	*	6 496	6 496	6 496
988738387 Sparebank1 Boligkreditt AS	576 670	*	86 532	86 532	86 532
979391285 Eiendoms-kreditt AS	10 938	*	1 119	1 119	1 119
975966453 SpareBank 1 Kredittkort AS	19 221	*	6 004	6 004	6 004
995756080 Betr AS	10 041	*	301	301	301
938521549 SpareBank 1 SMN Finans AS	726	*	8 967	8 967	8 967
919116749 Sparebank 1 Betaling AS	54	*	3 045	3 045	3 045
992999101 SpareBank 1 Markets AS	22 551	*	4 502	4 502	4 502
Aksjer ikke spesifisert	*		811	811	811
Sum aksjer i selskaper med ubetydelig eierandel			117 779	117 779	117 779
Aksjer i felleskontrollert virksomhet					
977061164 SamSpar AS	66 850	7,54 %	69 622	69 622	69 622
992083832 SamSpar Bankinvest AS	405	3,74 %	2 673	2 673	2 673
Sum aksjer i felleskontrollerte virksomheter			72 296	72 296	72 296
Andeler i selskaper med delt ansvar					
987804467 SamSpar Utvikling DA	593 412	3,30 %	593	593	593
987804467 SamSpar Utvikling DA EK	10 224	3,30 %	10	10	10
Sum andeler i selskaper med delt ansvar			604	604	604
Sum aksjer vurdert som anleggsmidler (a)			190 679	190 679	190 679

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %)

Beholdningsendringer av aksjer vurdert som anleggsmidler (eks. ds)

Inngående balanse	182 043
Tilgang	8 780
Avgang	-1 494
Reversering av nedskrivning	1 350
Utgående balanse	190 679

Hovedtall for felleskontrollerte virksomheter i 2018

	Årsresultat	Egenkapital
Samarbeidende Sparebanker AS	290 201	1 675 370
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	56 062	666 419

Mellomværende med Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS

	31.12.18	31.12.17
Nedbetalingslån	3 179	3 179

Selskapets navn:	Opprinnelig kostpris	Beregnet kostpris**	Markedsverdi	Bokført verdi
Aksjefond				
982271517 Odin Energi B*	2 000	2 099	1 329	1 329
981177649 Odin Europa B*	1 433		1 564	1 433
913282442 Odin Aksje B*	1 553		1 909	1 553
980146561 Odin Norden B*	1 500		1 611	1 500
980146618 Odin Norge B*	2 000	2 298	3 415	2 298
Sum aksjefond vurdert som omløpsmidler (c)	8 486		9 828	8 113

Selskapets navn:	Antall	Opprinnelig kostpris	Beregnet kostpris**	Markedsverdi	Bokført verdi
Egenkapitalbevis - børsnoterte					
952706365 Sparebanken Nord-Norge*	74 635	1 797	2 888	4 687	2 888
937889275 SpareBank 1 Ringerike-Hadeland*	9 369	1 229	1 390	1 808	1 390
937901003 SpareBank 1 SMN*	66 284	1 072	3 960	5 581	3 960
837884942 SpareBank 1 Østfold-Akershus*	9 200	1 004	1 057	1 766	1 057
920426530 Sparebanken Østlandet	125 000	7 975	7 975	10 350	7 975
Sum egenkapitalbevis vurdert som omløpsmidl.	13 077	17 271	17 271	24 193	17 271

* Bankens eierandeler i disse selskapene er ubetydelige (under 1 %)

**Beholdning av omløpsaksjer, aksjefond og egenkapitalbevis ble frem tom. 30.9.14 vurdert etter markedsverdi som handelsportefølje. Etter 30.9.14 blir hvert enkelt verdipapir vurdert etter den laveste verdi av kostpris og markedsverdi. For verdipapirer anskaffet før 30.9.14 brukes markedsverdien på dato for overgang av verddivurderingsprinsipp som beregnet kostprisdato.

Note 16 b) Aksjer i datterselskaper / tilknyttede selskaper

		Ansk.- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel (antall)	Eierandel i %	Kostpris	Bokført verdi
929695674	AS Midtgard	18.08.71	Lom	1 410	50 %	1 410	1 410
981067703	EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	23.09.05	Lillehammer	249	20 %	1 433	1 433
	Sum aksjer i tilknyttede selskap					2 843	2 843
912616339	Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	02.10.13	Lom	100	100 %	340	20
	Sum aksjer i datterselskap					340	20

Beholdningsendringer av aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Inngående balanse	2 863
Tilgang	0
Tilført konsernbidrag	0
Nedskrivning	0
Avgang	0
Utgående balanse	2 863

Hovedtall for tilknyttede virksomheter

	År	Årsresultat	Egenkapital
AS Midtgard	2017	-41	3 768
EiendomsMegler 1 Lillehammer og Gudbrandsdal AS	2018	3 480	3 968
Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS	2018	-7	92

Mellomværende med AS Midtgard

	31.12.18	31.12.17
Nedbetalingslån	4 666	5 047
Kassakreditt	0	0
Innskudd	1 783	1 665

Mellomværende med Verdigjenvinning Lom og Skjåk AS

	31.12.18	31.12.17
Nedbetalingslån	0	0
Kassakreditt	0	0
Avsatt konsernbidrag	0	0
Innskudd	54	51

AS Midtgard har i tillegg transaksjoner knyttet til husleie som nevnt i note 10 pr 31.12.
Øvrige mellomværende med tilknyttede selskaper er ikke av vesentlig karakter.

Note 17 Pensjonsforpliktelser

Banken har med virkning fra 31.12.2016 avviklet sin tidligere ytelsesbaserte pensjonsordning (YTP), og alle ansatte er fra angitte tidspunkt omfattet av den samme innskuddsbaserte ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring AS. YTP-ordningen ble lukket 31.12.2006 slik at alle ansatte som ble ansatt etter 01.07.2007 har vært tilknyttet innskuddsbasert ordning gjennom Sparebank 1 Livsforsikring AS hele tiden. For den innskuddsbaserte ordningen vil årets pensjonskostnad tilsvare årets påløpte premie.

Banken har inngått avtale om førtidspensjonsordning til tidligere administrerende banksjef. Balanseført pensjonsforpliktelse er forpliktelsen knyttet til denne avtalen og er beregnet etter aktuarielle prinsipper som vist under.

Ved beregningene er følgende forutsetninger lagt til grunn:	2018	2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	0,00 %	2,30 %
Årlig lønnsregulering	2,75 %	2,50 %
Årlig økning i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,50 %	2,25 %
Årlig regulering av pensjoner	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang/turnover til 50 år	0,00 %	0,00 %
Frivillig avgang/turnover f.o.m 50 år	0,00 %	0,00 %
Uttakssannsynlighet AFP	IA	IA
Benyttet levealderstabell		

Medlemmer i innskuddsbasert pensjonsordning	31.12.18	31.12.17
	55	55

	Usikrede ordninger	
	31.12.18	31.12.17
Estimert brutto pensjonsforpliktelse inkl aga	-2 230	-3 151
Estimert brutto verdi av pensjonsmidler		
Estimert kostnad ved lukking av ordning		
Netto pensjonsmidler/(forpliktelse) inkl aga	-2 230	-3 151

Estimatavvik mot egenkapital 31.12.2018	11
---	----

Pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	2 774	2 575
Pensjonskostnad betalt av innskuddsfond*	2 335	0
Kostnadsført pensjonskostnad innskuddsbasert ordning	439	2 575
Kostnad knyttet til ny AFP ordning	442	538
Endring usikra ordning	36	99
Sum pensjonskostnad	916	3 212
Arbeidsgiveravgift pensjonskostnad innskudd	349	308
Arbeidsgiveravgift ny AFP ordning	56	65
Sum arbeidsgiveravgift av pensjon	405	373
Finansskatt pensjonskostnad innskudd	139	129
Finansskatt ny AFP ordning	22	27
Sum finansskatt av pensjon	161	156
Sum pensjonskostnad inkl aga og finansskatt	1 482	3 741

*Innskuddsfondet oppstod i forbindelse med lukking av YTP-ordning 31.12.2016.
Saldo på fondet pr 31.12.18 er kr. 90.000 og er ikke balanseført.

Note 18 Ansvarlig lån og fondsobligasjoner

	31.12.18	31.12.17
SpareBank 1 Kredittkort AS Ansvarlig lån	654	654
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS Ansvarlig lån	1 128	1 128
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS Fondsobligasjon	1 128	1 128
Sum ansvarlig lån/ fondsobligasjoner	2 910	2 910

Note 19 Innskudd fra kunder

	31.12.18		31.12.17	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats	Beløp	Gj.snittlig rentesats
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	1 028 446	0,27 %	919 651	0,16 %
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	3 327 799	1,19 %	3 088 681	1,15 %
Sum innskudd fra kunder	4 356 245	0,96 %	4 008 332	0,92 %

Gjennomsnittrente er beregnet som et gjennomsnitt for de respektive balansepostene pr 31.12.

Av innskudd fra kunder utgjør fastrente innskudd pr. 31.12.18:

Bokført verdi	177 462
Markedsverdi	177 462

Innskudd fra kunder fordelt på næringer	31.12.18	31.12.17
Lønnstakere og lignende	2 836 942	2 625 641
Bygg/anlegg/kraft	167 338	156 579
Primærnæring	274 182	240 624
Industri	62 831	59 618
Handel	109 865	74 607
Tjenesteyt. næring	594 204	539 454
Offentlig sektor	310 883	311 809
Sum	4 356 245	4 008 332

Innskudd fra kunder fordelt på geografisk område:

	31.12.18	31.12.17
Lom	941 585	880 890
Skjåk	935 918	898 870
Vågå	781 046	731 802
Lesja/Dovre	566 095	463 785
Oslo / Akershus	498 739	478 223
Resten av landet	632 219	553 802
Andre/ ufordelt	644	961
Sum innskudd fordelt på geografiske områder	4 356 245	4 008 332

Note 20 Gjeld

	31.12.18		31.12.17	
	Beløp	Gj.snittlig rentesats	Beløp	Gj.snittlig rentesats
Lån fra kredittinstitusjoner	0	0,00 %	0	0,00 %
Sertifikatlån	0	0,00 %	0	0,00 %
Obligasjonsgjeld	631 152	1,89 %	716 919	1,79 %
Sum obligasjonsgjeld og andre låneopptak	631 152	1,89 %	716 919	1,79 %

Gjennomsnittlig rentesats er beregnet ut fra sum renter hittil i år delt på gjennomsnittsbalanse hittil i år.

Gjelden har følgende forfallstruktur:

	Beløp	Andel
2019	135 280	21,4 %
2020	225 559	35,7 %
2021	270 312	42,8 %
Obligasjonsgjeld og andre låneopptak	631 152	100,0 %

Note 21 Ansvarlige lån

	31.12.18	31.12.17
Fondsobligasjoner	0	0
Annen ansvarlig lånekapital	50 000	50 000
Påløpt renter	70	56
Sum ansvarlig lånekapital	50 070	50 056

	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Innløsningsrett	Kupongrente
Ansvarlig lån	16.12.2014	16.12.2024	50 000	fra 2019	Flytende

Rentekostnader utgjør 1,553 mill. kr for regnskapsåret 2018.

Note 22 Egenkapital

	31.12.18	31.12.17
Sum egenkapital	758 096	670 389
Egenkapital pr 1.1	758 096	670 389
Estimatavvik pensjonsforpliktelser 1.1.		
Estimatavvik pensjonsforpliktelser 31.12.	-8	-64
Årets resultat	74 830	88 221
Avsatt til gaver	-1 250	-450
Sum egenkapital pr 31.12	831 668	758 096

	2018		2017	
	kroner	i % av GFK	kroner	i % av GFK
Resultatsammendrag				
Netto renteinntekter	106 560	1,84 %	106 328	1,95 %
Netto prov.innt., utbytte og andre inntekter	61 997	1,07 %	77 060	1,42 %
Verdiendring verdipapir	4 331	0,07 %	8 597	0,16 %
Sum inntekter	172 888	2,98 %	191 986	3,53 %
Sum driftskostnader	85 287	1,47 %	83 849	1,54 %
Tap på utlån og garantier	-4 570	-0,08 %	4 427	0,08 %
Resultat før skatt	92 168	1,59 %	103 710	1,91 %
Resultat etter skatt	74 830	1,29 %	88 221	1,62 %

Note 23 Kapitaldekning

Grunnlag kapitaldekning	31.12.18	31.12.17
Sparebankens fond	831 668	758 096
Sum egenkapital	831 668	758 096
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser		
Fradrag ansvarlig kapital i andre fin.inst.		
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor	-128 332	-110 132
Sum ren kjernekapital	703 336	647 964
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor		
Sum kjernekapital	703 336	647 964
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Ansvarlig lån	50 070	50 000
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskap i finansiell sektor	-1 080	-9 058
Netto ansvarlig kapital	752 326	688 906
 Risikovekta beregningsgrunnlag		
Kreditt-, motparts- og forringelserisiko	3 371 966	3 027 265
Posisjons-, valuta-, og varerisiko		
Operasjonell risiko	274 731	277 276
Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	193	
Sum beregningsgrunnlag	3 646 890	3 304 541
 Ren kjernekapitaldekning	19,29 %	19,61 %
Kjernekapitaldekning	19,29 %	19,61 %
Kapitaldekning	20,63 %	20,85 %
 Beregningsgrunnlag for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko		
Institusjoner		73 511
Foretak		1 688 714
Massemarkedsengasjementer		0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom		1 447 188
Forfalte engasjementer		6 466
Obligasjoner med fortrinnsrett		13 324
Fordring på institusjoner og foretak med korts. rating		0
Andeler i verdipapirfond		19 749
Egenkapitalposisjoner		87 500
Øvrige engasjementer		35 513
Sum		3 371 966
 Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko		274 731
Beregningsgrunnlaget er gjennomsnittelig inntekt siste 3 år		
 Beregningsgrunnlag for svekket kredittverdighet hos motpart		
Standardmetode		193

Forholdsmessig konsolidering eierforetak i samarbeidende grupper

	Ren kjernekapital	Kjerne- kapital	Ansvarlig kapital
Forholdsmessig andel kapital	127 625	139 824	158 162
Reversering av fradrag	116 402	69 301	70 380
Eliminering	-113 865	-67 213	-69 004
Kapital etter konsolidering av eierforetak i samarbeidende foretak	833 498	845 248	911 864
Beregningsgrunnlag etter konsolidering av eierforetak i samarbeidende gruppe	4 433 144	4 433 144	4 433 144
Kapitaldekning etter konsolidering av eierforetak i samarbeidende gruppe	18,80 %	19,07 %	20,57 %

Fra 31.12.17 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 3,0 % og motsyklisk buffer 2,0 %.

Finansforetak som omfattes av de nye reglene må fra 31.12.17 minst ha ren kjernekapitaldekning på 12,0 %, kjernekapitaldekning på 13,5 % og kapitaldekning på 15,5 % for å dekke minste- og bufferkravene.

Finanstilsynet har pålagt SpareBank 1 Lom og Skjåk å ha kapital utover minstekrav og bufferkrav (Pilar 2) tilsvarende 2,5 % av beregningsgrunnlaget for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i Pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Sparebank1 Lom og Skjåk benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Forholdsmessig konsolidering skal gjøres ved eierandeler i foretak i samarbeidende grupper. Konsolideringsreglene for samarbeidende grupper gjeldende fra 1. januar 2017 for foretak som har eierandel på 10 % og opp til 20 %, og fra 1. januar 2018 for eierandeler under 10 %. Sparebank1 Lom og Skjåk foretar forholdsmessig konsolidering fra og med 1. januar 2018 for eierandeler i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Næringskreditt AS, SB1 Kredittkort AS, SB1 Finans Midt Norge AS og SamSpar Bankinvest AS (BN Bank). Pilar 2-kravet gjelder kun på foretaksnivå.

Note 24 Finansielle instrumenter

	Nominelt beløp		Virkelig verdi	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
Swap avtaler				
Sikring av utlån til og fordringer på kunder	50 000	100 000	-698	-243
Sikring av innskudd fra og gjeld til kunder	0	0	0	0
Sikring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	0
Sum	50 000	100 000	-698	-243

Nominelt beløp tilsvarende det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalene og som er grunnlag for beregning av renter og avkastning. Virkelig verdi tilsvarende det banken vil betale/motta ved realisasjon av avtalene.

Note 25 Markedsrisiko

Likviditetsrisiko

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	42 963	0	0	0	0	0	42 963
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	302 358	0	0	0	0	30 000	332 358
Utlån til og fordringer på kunder	418 737	1 565	5 613	39 018	235 813	4 419 206	5 119 952
Obligasjoner og sertifikater	235	0	0	0	97 924	37 841	136 000
Øvrige eiendeler	273 914	1 858	0	0	955	604	277 331
Sum eiendeler	1 038 207	3 423	5 613	39 018	334 692	4 487 651	5 908 603
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	3 676 705	679 540	0	0	0	4 356 245
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	35 000	100 000	496 152	0	631 152
Øvrig gjeld	2 430	6 913	3 952	26 173	0	0	39 468
Ansvarlig lån	0	0	0	0	0	50 070	50 070
Egenkapital	0	0	0	0	0	831 668	831 668
Sum gjeld og egenkapital	2 430	3 683 618	718 492	126 173	496 152	881 738	5 908 603
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte							
finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0	0
Nto. likviditetseks p.	1 035 777	-3 680 195	-712 879	-87 155	-161 460	3.605 913	0

Kassekreditt og byggelån er klassifisert i intervallet fra 3 måneder til 1 år.

Pr. 31.12.2018 hadde banken følgende lånemuligheter i Norges Bank og avtalte trekkrettigheter:

Type	Låneadgang/ramme	Herav trukket beløp
Låneadgang i Norges Bank	127	0
Trekkrettighet oppgjørskonto	50	0

b) LCR

I CRD IV/CRR stilles det krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankens likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. Finansdepartementet har fastsatt kravet til LCR til 100 % fra og med 31. desember 2017.

	31.12.18	31.12.17
LCR	158 %	189 %

Renterisiko

Post i balansen	Uten løpetid	Inntil 1 mnd	1 mnd til 3 mnd	3 mnd til 1 år	1 år til 5 år	Over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	17 288	25 675	0	0	0	0	42 963
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	302 358	0	30 000	0	0	0	332 358
Utlån til og fordringer på kunder	4 929 846	0	2 192	14 623	161 527	11 764	5 119 952
Obligasjoner og sertifikater	0	0	136 000	0	0	0	136 000
Øvrige eiendeler	276.376	0	0	0	955	0	277 331
Sum eiendeler	5 525 868	25 675	168 192	14 623	162 482	11 764	5 908 603
Gjeld til kredittinstitusj.	0	0	0	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 187 360	21 856	41 898	105 131	0	0	4 356 245
Gjeld stiftet ved ut stedelse av verdipapirer	0	0	631 152	0	0	0	631 152
Øvrig gjeld	39 468	0	0	0	0	0	39 468
Ansvarlig lånekapital	0	0	50.070	0	0	0	50.070
Egenkapital	831 668	0	0	0	0	0	831 668
Sum gjeld og egenkap.	5 058 496	21 856	723 120	105 131	0	0	5 908 603
Poster utenom balansen:							
Ikke-balanseførte finansielle instrumenter	0	0	50 000	0	0	0	50 000
Samlet renterisiko	467 371	3 819	-504 928	-90 508	162 482	11 764	50 000

Ikke balanseførte finansielle instrumenter er en swap-avtale (ref. note 24) med nominelt beløp på kr 50 mill.
Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og forpliktelser har ulik gjenstående rentebindingstid.

Den totale renterisikoen kan splittes i tre elementer:

- basisrisiko
- rentekurverisiko
- spreadrisiko

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen ved at renterisiko er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko.

Basisrisiko (mill. kr)	2018	2017
Likvide eiendeler	-0,6	-1,0
Utlån til og fordringer på kunder	-12,1	-11,1
Fastrenteutlån	-9,2	-6,8
Obligasjoner og sertifikater	-0,3	-0,3
Øvrige eiendeler	-1,3	-1,1
Sum eiendeler	-23,5	-20,3
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	0,0
Innskudd fra og gjeld til kunder	10,4	9,5
Fastrenteinnskudd	1,5	1,6
Obligasjonslån	2,2	1,8
Øvrig gjeld	0,1	0,1
Ansvarlig lånekapital	0,2	0,2
Sum gjeld og egenkapital	14,3	13,2
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	-9,2	-7,1
Utenombalanseposter	4,2	0,9
Total renterisiko etter utenombalanseposter	-5,0	-6,2

Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Tabellen under viser den såkalte rentekurverisikoen, dvs. risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring, ved å måle bankens netto renteesponering innenfor de ulike tidsintervallene.

Rentekurverisiko (mill. kr)	2018	2017
0 - 3 mndr	-1,4	-1,8
3 - 12 mnd	1,1	2,1
12 - 36 mndr	-5,1	-2,6
36 - 60 mndr	1,8	-3,9
over 60 mndr	-1,4	0,0
Total renterisiko, effekt på resultat etter skatt	-5,0	-6,2

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene.

	2018	2017
Spreadrisiko (mill. kr)	2,8	4,1

Note 26 Garantiansvar

Garantiansvar fordelt på garantiformer	31.12.18	31.12.17
Betalingsgarantier	15 939	12 441
Kontraktsgarantier	35 201	47 588
Lånegarantier	130 479	128 022
Annet garantiansvar	4 347	2 773
Sum garantiansvar	185 966	190 823

Note 27 Pantstillelser

Det er innskudd og deponert obligasjoner på 153,3 mill kr som sikkerhet for opptak av D-lån og F-lån i Norges Bank. F-lån er det instrumentet som primært blir brukt for å tilføre likviditet til banksystemet fra Norges Bank. F-lån er lån mot sikkerhet i verdipapirer til fast rente og gitt løpetid. Løpetiden på F-lån varierer og avhenger av likviditetssituasjonen i banksystemet.

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Storgt. 132, NO-2615 Lillehammer
Postboks 324, NO-2602 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf: +47 24 00 24 00

Fax: +47 61 27 01 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Lom & Skjåk

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Lom & Skjåk som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legger ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lillehammer, 14. februar 2019

ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

SpareBank 1 Lom og Skjåk

Erklæring fra styrets medlemmer og adm. banksjef

Avgitt i samsvar med lov om verdipapirhandel § 5-5 2 ledd pkt. 3.

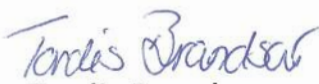
Styret og adm. banksjef har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for SpareBank 1 Lom og Skjåk for kalenderåret 2018 og pr. 31. desember 2018.

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god norsk regnskapsskikk pr. 31. desember 2018.

Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning er årsregnskapet for 2018 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat pr. 31. desember 2018. Etter styrets og adm. banksjefs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer banken står overfor i neste regnskapsperiode en rettviseende oversikt.

Lom, den 14. februar 2019

Hans Ivar kolden
Styreleder

Tordis Brandsar

Anne-Lise Marstein

Jo Trygve Lyngved

Sigbjørn Oppheim

Wenche Ritha Vilhelmsen

Unni Strand
Adm. banksjef

Generalforsamling:

Anna Krogstad, Skjåk, Leiar
Nils Olav Fosstuen, Lom
Mona Grimstad, Skjåk
Harald Sve Bjørndal, Vågå
Tove Johanne Stamstad, Lom
Lars Kåre Mork, Skjåk
Ola K Skogen, Vågå
Arne Hage, Dovre
Kristin Skotte, Lesja

Varamedlemmer generalforsamling:

Sigrun Eide, Skjåk
Kari Lund, Vågå
Berit Gutubø, Vågå

Valde av og blant dei tilsette:

Mona Aabakken, Garmo
Rune Teigen, Lom
Rune Torkveen, Lom
Amund Teigen, Skjåk (Varamedlem)

Styret:

Hans Ivar Kolden, Vågå
Tordis Brandsar, Skjåk
Anne-Lise Marstein, Lom
Jo Trygve Lyngved, Lom
Sigbjørn Oppheim, Garmo
Wenche Ritha Vilhelmsen, Lalm

Varamedlemmer styret:

Magny Hilde, Lom
Hans Sæther, Skjåk
Kjell Ola Haugen, Vågå
Ingrid Strind, Lom

Valkomitè:

Sigrun Eide, Skjåk. Leiar
Per Bådshaug, Lom
Anne-Lise Marstein, Lom
Terje Olstad, Lom

Varamedlemmer valkomitè:

Jo Trygve Lyngved, Lom
Kristin Plassen Bakken, Dombås
Arne Kvamme, Lom
Trygve Husom, Lom

Historisk rekneskap 1874 - 2018

År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot
1874			2 557	2 234
1875			6 054	5 806
1876			9 052	8 151
1877			50 868	42 868
1878	49 087	511	47 561	37 627
1879	46 048	268	45 063	38 282
1880	40 050		39 734	34 312
1881	36 604		36 158	31 987
1882	37 561	3 230	36 842	33 897
1883	49 913		48 763	47 515
1884	60 489	3 569	59 672	60 007
1885	69 050	1 403	68 163	60 442
1886	65 018	764	64 375	64 049
1887	71 815	2 736	69 555	60 894
1888	74 974	2 861	69 165	65 638
1889	76 676	1 989	74 590	74 687
1890	89 353	1 829	88 467	81 523
1891	97 355	1 503	94 016	95 851
1892	103 905	3 191	101 005	96 714
1893	93 571	3 905	91 132	89 666
1894	108 499	4 538	102 259	96 760
1895	120 242	4 765	117 408	110 076
1896	144 682	5 257	140 670	130 425
1897	168 206	7 264	138 276	160 941
1898	188 525	7 941	167 341	162 584
1899	190 868	8 246	173 356	170 622
1900	217 645	13 472	192 808	184 473
1901	242 060	13 785	210 255	201 174
1902	268 619	15 459	242 472	226 659
1903	278 101	17 471	245 896	244 330
1904	286 778	18 939	248 871	261 839
1905	327 899	20 725	260 513	307 174
1906	384 117	22 253	257 690	361 863
1907	412 913	23 816	285 603	388 797
1908	440 342	25 562	319 631	413 979
1909	456 599	28 044	346 856	427 045
1910	524 205	30 073	347 747	492 231
1911	550 826	33 045	382 974	514 781
1912	651 297	36 559	413 403	611 237
1913	681 323	40 564	448 002	636 758
1914	707 667	45 098	512 544	658 069
1915	762 645	49 865	596 034	712 780
1916	963 035	56 576	639 171	906 458
1917	1 212 080	62 899	721 676	1 149 181
1918	1 676 596	72 555	965 155	1 604 041
1919	2 195 967	84 762	1 329 318	2 111 205
1920	2 574 752	94 678	1 817 019	2 480 074
1921	3 095 166	116 851	2 024 078	2 971 314
1922	3 033 788	131 974	2 278 589	2 901 814
1923	2 947 193	156 705	2 376 678	2 790 487
1924	3 133 368	181 918	2 686 234	2 951 449
1925	3 282 441	221 487	2 807 286	3 052 144
1926	3 063 729	244 462	2 739 291	2 818 920
1927	2 963 663	270 959	2 685 765	2 681 943
1928	2 882 761	294 889	2 583 718	2 587 554
1929	2 819 915	320 900	2 488 243	2 493 368
1930	2 786 837	348 558	2 366 348	2 432 567
1931	2 786 608	371 690	2 355 420	2 414 511
1932	2 682 420	395 420	2 307 240	2 286 473
1933	2 692 443	403 744	2 168 166	2 288 698
1934	2 676 952	403 744	2 215 275	2 258 390
1935	2 702 182	405 526	2 203 443	2 296 655
1936	2 996 909	407 611	2 158 314	2 489 298
1937	3 074 146	411 946	2 207 178	2 662 199
1938	2 996 922	425 763	2 321 030	2 568 820
1939	3 109 302	441 948	2 457 879	2 666 054
1940	3 331 112	452 361	2 423 897	2 878 750
1941	3 825 134	463 000	2 263 358	3 355 394
1942	4 681 701	473 122	2 515 333	4 193 579
1943	5 196 124	480 505	2 608 177	4 700 617
1944	6 509 617	486 984	3 049 408	6 007 632
1945	7 488 641	493 506	3 591 573	6 991 920
1946	7 388 822	500 000	4 096 950	6 866 506
1947	7 579 307	500 000	2 319 276	7 030 926
1948	8 281 000	545 000	3 131 000	7 746 000
1949	8 596 000	549 000	3 770 000	8 048 000
1950	8 510 000	528 000	5 087 000	7 982 000

År	Forvaltning	Fond	Utlån	Innskot
1951	8 964 000	535 000	5 799 000	8 424 000
1952	9 736 000	555 000	6 368 000	9 175 000
1953	10 787 000	575 000	7 275 000	10 202 000
1954	12 079 000	600 000	7 695 000	11 469 000
1955	12 061 000	620 000	7 891 000	11 431 000
1956	12 860 000	650 000	8 008 000	12 202 000
1957	14 089 000	685 000	8 507 000	13 392 000
1958	15 328 000	725 000	9 057 000	14 466 000
1959	16 674 000	760 000	9 282 000	15 629 000
1960	17 512 000	810 000	9 702 000	16 469 000
1961	18 479 000	860 000	10 529 000	17 480 000
1962	20 017 000	900 000	11 202 000	18 878 000
1963	21 335 000	965 000	11 899 000	20 246 000
1964	22 376 000	1 020 000	12 875 000	21 234 000
1965	24 857 000	1 100 000	13 863 000	23 607 000
1966	27 554 000	1 200 000	15 433 000	26 333 000
1967	30 128 000	1 325 000	17 621 000	28 732 000
1968	32 727 000	1 431 000	19 672 000	31 199 000
1969	35 202 000	1 576 000	22 877 000	33 240 000
1970	42 860 000	1 756 000	25 234 000	40 278 000
1971	48 711 000	2 031 000	28 638 000	46 265 000
1972	54 823 000	2 206 000	33 690 000	51 753 000
1973	63 366 000	2 270 000	37 029 000	60 091 000
1974	70 019 000	2 465 000	42 637 000	65 477 000
1975	82 548 000	2 375 000	51 067 000	77 896 000
1976	98 126 000	3 200 000	57 031 000	92 557 000
1977	118 907 000	4 300 000	72 506 000	109 203 000
1978	138 897 000	6 750 000	77 893 000	129 387 000
1979	160 561 000	9 600 000	96 233 000	148 241 000
1980	190 619 000	13 250 000	113 063 000	172 614 000
1981	217 776 000	18 000 000	131 277 000	194 829 000
1982	249 487 000	24 700 000	147 006 000	219 243 000
1983	278 356 000	29 091 000	163 649 000	243 246 000
1984	319 571 000	33 459 000	207 543 000	279 811 000
1985	375 173 000	39 325 000	245 694 000	321 067 000
1986	419 461 000	44 520 000	320 714 000	354 369 000
1987	488 614 000	49 131 000	386 402 000	404 785 000
1988	600 014 000	53 870 000	435 032 000	454 895 000
1989	633 619 000	61 749 000	477 046 000	506 905 000
1990	692 049 000	68 046 000	521 752 000	566 982 000
1991	740 439 000	69 774 000	550 783 000	600 998 000
1992	772 780 000	92 066 000	559 683 000	644 611 000
1993	805 154 000	97 669 000	583 629 000	697 334 000
1994	845 370 000	108 059 000	646 093 000	723 388 000
1995	860 276 000	123 862 000	660 797 000	724 828 000
1996	930 400 000	137 013 000	726 661 000	782 641 000
1997	968 209 000	149 155 000	823 977 000	778 361 000
1998	1 013 308 000	159 348 000	868 478 000	811 648 000
1999	1 115 542 000	172 931 000	972 754 000	883 166 000
2000	1 335 948 000	187 711 000	1 195 781 000	945 046 000
2001	1 559 292 000	197 259 000	1 412 978 000	1 110 116 000
2002	1 713 785 000	205 066 000	1 554 751 000	1 163 807 000
2003	1 887 066 000	223 265 000	1 705 210 000	1 280 180 000
2004	2 092 739 000	243 719 000	1 902 969 000	1 322 617 000
2005	2 248 505 000	273 769 000	2 017 500 000	1 533 204 000
2006	2 551 216 000	298 142 000	2 290 264 000	1 571 512 000
2007	3 021 793 000	319 533 000	2 582 408 000	1 733 985 000
2008	3 175 324 000	316 968 000	2 625 615 000	1 838 020 000
2009	3 259 323 000	354 118 000	2 699 444 000	1 970 316 000
2010	3 634 560 000	402 705 000	3 088 942 000	2 111 622 000
2011	3 747 240 000	426 001 000	3 159 759 000	2 375 228 000
2012	3 909 269 000	453 102 000	3 331 873 000	2 549 823 000
2013	4 187 461 000	497 750 000	3 426 410 000	2 809 162 000
2014	4 643 958 000	560 475 000	3 910 871 000	3 176 677 000
2015	4 879 769 000	590 133 000	4 114 448 000	3 398 765 000
2016	5 213 827 000	670 389 000	4 494 645 000	3 784 583 000
2017	5 581 965 000	758 096 000	4 641 105 000	4 008 332 000
2018	5 908 603 000	831 668 000	5 119 952 000	4 356 245 000

Tal for 1875,1876 og 1877 er i Specidaler.

Tal frå 1878 er i kroner.

2686 LOM

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 90 01

2690 SKJÅK

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 35 01

2680 VÅGÅ

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 23 94 51

2660 DOMBÅS

Telefon: 61 21 90 00

Telefaks: 61 21 90 05

www.sbls.no

bankpost@sbls.no

Utarbeiding og oppsett: Visus, Lom.

Trykk: Østfold trykkeri.